

SAMOBORSKE

Br. 9

God. III.

Samobor, 1. svibnja 1954.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojedini-
nom broju 10 din. — Tromjesečna pretplata 90 din.,
polugodišnja 120 din. — Tekući račun kod ličile Na-
rodne banke u Samoboru broj 415-T-88. — Glavni i
odgovorni urednik Stanko Vugrinec, Starogradska 55.
Tiskara „Prosvjeta“ Samobor.

NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA GRADA I KOTARA SAMOBOR

Živio 1. maj — praznik rada!

Originalni drvorez Vanje Radauša sa naslovne stranice partizanskog časopisa »Rodoljub« izdavanog u NOB-i u Zumberku, 1943.

Živio radni narod grada i sela!

PRVI MAJ

Prošlo je 65 godina od odluke I. osnivačkog kongresa II. internacionale u Parizu, da se u znak solidarnosti s krvavom borbom, koju su istih dana vodili čikaški radnici, Prvi maj slavi svake godine kao međunarodni praznik rada. Kad je na inicijativu Engelsa donijeta ova historijska odluka, slavila se stogodišnjica Francuske revolucije, u kojoj su francuski radnici odigrali značajnu ulogu. Prvomajske proslave u historiji međunarodnog radničkog pokreta imaju dva velika značenja. S jedne strane to su dani smotre, buđenja i porasta klase svijesti i opće snage proletarijata, a s druge strane, ove proslave imaju veliko značenje za širenje ideje jedinstva radničke klase, kako u okviru svake zemlje, tako i na međunarodnom planu.

I radnička klasa Hrvatske počela je organizirano slaviti ovaj radnički praznik od samog početka usporedo s ostalim proletarijatom, iako se ona nalazi tek u procesu svog formiranja. Prvi maj se slavio iz godine u godinu pod kundakom i kuršumima nenarodnih režima. Ipak nije bilo te sile, koja bi mogla slomiti radničku klasu naše zemlje, koja se pod zastavom Partije borila za oslobođenje svih radnih ljudi. Pobjedonosnom revolucijom započeli smo veliko djelo, koje je godinama nošeno u srcima tisuća i tisuća potlačenih kroz duge borbe i patnje. Djelo, rođeno u krvi revolucije je uređenje bez ekonomskog izrabljivanja i bez političkog pritiska, to jest zajednica ravnopravnih članova. Radničko samoupravljanje, Vijeće proizvođača, tvornice,

hidrocentrale i t. d. i t. d., sve je to garancija političkoj i ekonomskoj slobodi.

Samobor, koji je decenijama sudjelovao u prvomajskim proslavama zajedno sa zagrebačkim proletarijatom, dodaje svojoj prirodnoj ljepoti nova i nova industrijska postrojenja sa tisućama novouposlenih radnika. Od nekoliko stotina uposlenih industrijskih radnika prije rata, preko 4.000 uposlenih ljudi našega kotara danas podiže sebi i cijeloj zajednici bolji i kulturniji život. Dosljedna u obrani svoje slobode i nezavisnosti, kao i u obrani mira u svijetu, naša zemlja učvršćuje i proširuje svoje veze na političkom, ekonomskom i kulturnom polju sa svim zemljama, koje su spremne surađivati na principu ravnopravnosti.

Posjet druga Tita Turskoj i predloženi Savez sa Turskom i Grčkom od neocjenjive je važnosti za stvar mira u svijetu.

Naša mala zemlja, predvođena Titom i Savezom komunista Jugoslavije, diže se kao div, pred kojim strepi sve što je lažno, izopačeno, nepravedno i sramno. Mi smo s pravom ponosni na razvojni put naše zemlje.

DA ŽIVI 1. MAJ, MEĐUNARODNI PRAZNIK RADNIČKE KLASI!

DA ŽIVI SAVEZ SINDIKATA JUGOSLAVIJE!

DA ŽIVI SAVEZ KOMUNISTA JUGOSLAVIJE NA ČELU SA DRUGOM TITOM!

Zajednička sjednica kotarskih vijeća

IZABRAN SAVJET ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE. — IMENOVAN DISCIPLINSKI SUD I. STEPENA. IZVRŠEN PRENOS SANITETSKOG AUTOMOBILA DOMU NARODNOG ZDRAVLJA. — ODOBRENA PRODAJA MOTOR-KOTAČA KOTARSKOM POSLOVNOM SAVEZU. — IZMIJENJENA ODLUKA O IZDAVANJU U NAJAM POSLOVNIH PROSTORIJA. — OSNOVANA KOTARSKA KOMISIJA ZA UZURPACIJE. — IMENOVAN UPRAVNI ODBOR FILIJALE NARODNE BANKE U SAMOBORU.

17. IV. o. g. održana je zajednička sjednica Kotarskog vijeća i Vijeća proizvođača, kojoj je prisustvovao i narodni zastupnik Vijeća proizvođača Savezne skupštine kao i brojno građanstvo. Nakon analize zapisnika prošle Skupštine vidljivo je, da su svi zaključci izvršeni, osim dodjeljivanja nagrada službenicima prosvjetno-naučne struke, jer još nije donešen budžet za 1954. god. Nakon toga prešlo se na primljeni dnevni red i pod 1. toč. rješavalo se o prestanku rada tvornice Diesel motora u Bregani i pretvaranja iste u remontne radionice, koje će preuzeti JNA. Remontno poduzeće moći će zaposliti do 1.500 radnika i to oko 75% nekvalificirane radne snage, kojom obilujemo u našem kotaru. JNA je također spremna preuzeti u sastav remontne radionice Automehaničku školu, u čemu je taj dobitak, što će se sadašnje prostorije Automehaničke škole moći proširiti za proizvodnju tvornice »Elektron« i time zaposliti oko 80 novih radnika. Zatim se prešlo na rješavanje dopunskih plaća službenika u administraciji NOK-a Samobor, koje bi se kretale od 1.500 do 4.000 Din, kao i položajni dodaci od 500 do 2.000 Din. Prijedlog je u cjelosti prihvaćen. Po prijedlogu dopunskih plaća u NO-u gradske općine Samobor zaključeno je, da se Odluka vrati i izmijeni visina dopunskih plaća u odnosu na administraciju kotara i drugih općina.

Na kraju sjednice, grupa od 26 odbornika postavila je pitanje smjenjivanja dosadašnjeg predsjednika Prebega i potpredsjednika Franje Ivaničevića na-

vodeći u diskusiji, da je predsjednik zanemario svoju dužnost u kotaru i u privredi te zaoštrio odnose sa ljudima, s kojima je trebao surađivati, uslijed čega je nastupila takva situacija, koja je tražila rješenje da bi se sprečile daljnje posljedice u tom odnosu. Većina odbornika prihvatila je smjenjivanje. Za isto je glasalo 53 odbornika, dok je 6 glasalo protiv. Nakon toga je Skupština izabrala potpredsjednikom kotara Stanka Vugrinca i zaključila, da vrši dužnost predsjednika do konačnog izbora novog predsjednika.

Na koncu se u diskusiji javio za riječ Stjepan Skubić, narodni zastupnik Vijeća proizvođača Savezne skupštine, koji je govorio o brizi za našu poljoprivredu, traženju kredita za investiranje poljoprivrede, a naročito posvećivati pažnju zadružnom sektoru poljoprivrede.

Istoga dana održana je zasebna sjednica Kotarskog vijeća, na kojoj je donešena Odluka o dopunskoj stopi poreza na dohodak, koju je već prihvatilo Vijeće proizvođača ovog NO-a.

Pod 2. toč. osnovano je poduzeće »Poljoprivredno dobro Kerestinec«, koje je odvojeno od matičnog poduzeća iz Zagreba, a na zahtjev radnog kolektiva istog poduzeća.

Na kraju sjednice osnovan je Kotarski kreditni fond, iz kojeg bi se kreditirala poduzeća, dok bi taj fond sačinjavali viškovi dobiti iz poduzeća. Isti zaključak donijelo je i Vijeće proizvođača.

Kroz narodne odbore općina . . .

SAMOBOR

XIX. sjednica Narodnog odbora gradske općine Samobor održana je 16. IV. u prisutnosti 19 odbornika na kojoj su rješavani problemi po dnevnom redu:

1. Prijedlog Odluke o dopunskim plaćama NO-a ove gradske općine;
2. Prijedlog o korištenju jednog dijela općenarodne imovine;
3. Pitanje pašarine;
4. Razno.

Na početku sjednice primljen je zapisnik XVIII. sjednice bez primjedaba.

Prijedlog Odluke o dopunskim plaćama podnio je dr. Stjepan Orešković — predsjednik Komisije za propise i organizaciona pitanja, a u ime Komisije. Prema toj Odluci pravo na dopunske plaće imali bi stručni službenici u administraciji NO-a i to: tajnik, pravni referent, blagajnik, građevinski referent i načelnik za privredu. Prijedlog je jednoglasno primljen, a Odluka stupa na snagu danom potvrđivanja po višem državnom organu.

Nadalje je zaključeno, da se udovolji molbama za dobivanje zemlje iz fonda Općenarodne imovine u zakup i to: Aleksi i Juri Sujsteru, Ivanu Piršiću i Alojzu Niklu.

Razmotreno je pitanje za zamjenu zemljišta za opće potrebe. Tom prilikom istaknut je primjeran gest građanke Olge Jurčić, koja je ustupila dio svoga zemljišta za proširenje puta kraj Doma narodnog zdravlja, a bez ikakve naknade.

U vezi podnesenih molbi za ispašu stoke u toku god. 1954., zaključeno je, da iste razmotri Savjet za privredu ovog NO-a, a da visina ispaše bude ista kao i prošle godine.

Pored ovih triju točaka razmotrena su još neka pitanja: Prihvaćen je prijedlog NO-a gradske općine u Petrinji o uzajamnim posjetima radi izmjene iskustava.

Kao treći član, koji će predstavljati ovaj NO na predstojećoj konferenciji gradova i gradskih općina u Splitu, izabran je odbornik Ivica Sudnik, a pored već imenovanih — Stanka Vugrinca i Milutina Biščana.

Odbornici iz I., IV., VII. i IX. bloka predložili su rješavanje nekih komunalnih radova na tim područjima koje predlažu građani. Zaključeno je, da se isti prijedlozi dostave Gradskoj komunalnoj ustanovi na rješavanje.

SV. NEDJELJA

U subotu 24. travnja održana je sjednica NO-a općine Sv. Nedjelja uz prisustvo predsjednika NOK-a, tajnika, načelnika uprave za prihode i odbornika. Na dnevnom redu bilo je donošenje odluke o dopunskim plaćama i položajnim dodacima službenika NO-a općine. Nakon opširne diskusije i objašnjavanja odluka je donesena. U nastavku je odobren završni račun za 1953. i donešen budžet za 1954. Dan je odobrenje za isplatu računa iz samodoprinosu. Na kraju je drug Babić iz uprave prihoda objasnio način oporezovanja po katastru i stopama, koje je donijela kotarska skupština.

SAMOBOR VANJSKI

U nedjelju 25. travnja održao je odbor općine Samobor Vanjski svoju sjednicu, na kojoj su prisustvovali od strane kotara v. d. predsjednik Stanko Vugrinec i tajnik Martinović. Po dnevnom redu donešen je budžet za 1954. i odobren završni račun za 1953. Izglasana je odluka o upravljanju grobljima i odluka o prekomjernom iskorištavanju putova. Pod toč. 5. dnevnog reda donešena je odluka o dopunskim plaćama službenika. Nadalje je riješeno pitanje čuvara groblja, utvrđivanje dnevnica odbornika, utvrđena su radna mjesta i ukinuto sajmište u Otruševcu. Na koncu su rješavani razni podnesci.

BREGANA

U srijedu 28. travnja održana je u prisutnosti 14 odbornika sjednica NO-a općine Bregana, kojoj je prisustvovalo nekoliko mještana, kao i predsjednik NOK-a Stanko Vugrinec i tajnik Martinović. Nakon detaljnog objašnjenja i diskusije donešena je odluka o dopunskim plaćama i položajnim dodacima službenika. Pod toč. 2. dnevnog reda odobren je završni račun za 1953. Na koncu je drug Babić iz Uprave prihoda dao objašnjenje o katastarskom načinu oporezovanja i stopama donešenim po kotarskim vijećima.

GODIŠNJA SKUPŠTINA PLANINARA

Planinarsko društvo »Japetić« u Samoboru održalo je svoju glavnu godišnju skupštinu 24. travnja o. g. Skupštini je prisustvovao predstavnik Planinarskog saveza Hrvatske drug Mlač. Iz iscrpnog izvještaja tajnika društva Zagode i predsjednika Sudnika vidljiv je plodan rad društva u cilju propagiranja planinarstva i upoznavanja naše lijepe zemlje. Pored ostalog, u toku protekle godine planinari Samobora su proslavili 30 godišnjicu osnutka Planinarskog društva »Japetić« i tom prilikom postavili spomen-ploču na Oštrcu. Organizirana je »Gorska služba spasavanja«, izvršeno markiranje putova, izgrađena mala hidrocentrala u Lipovcu, koja se nalazi pred dovršenjem, izvršen prijem i prenos Titove štafete i t. d. — Tajnički izvještaj u jednom svom dijelu govori o nemarnim članovima, koji su svojim nehajnim odnosom kočili svaku pozitivnu akciju i njihovim povlačenjem iz društva izvršena je neka vrsta selekcije, a sada je otpao i taj razlog za neke trenutne neuspjehe.

Predstavnik Saveza Planinara Hrvatske drug Mlač naročito je istakao pozitivne rezultate rada planinarskog društva »Japetić«, naglasivši da je u toku ove godine bio na oko desetak skupština Planinarskih društava, ali Samoborci napadno odskaku svojim radom i rezultatima rada nad ostalim društvima. Zbog takvog rada Savez će dati svu moralnu i materijalnu pomoć Samoborcima, pa čak i piramidu s Medvednice, čim dobiju novu željeznu piramidu od kolektiva Željezare Sisak. Ova obećanja druga Mlača članovi društva toplo su pozdravili, vidjevši u toj gesti Saveza zaslužen priznanje za svoj rad.

U nastavku rada gl. skupštine data je razrešnica starom odboru i pristupilo izboru novog. Izabrana kandidaciona komisija predložila je za novu upravu članove bivše uprave s malim izmjenama. Otpali su oni članovi, koji su bili samo na papiru, dok ih nije bilo ni na jednoj sjednici, a još manje u kojoj radnoj akciji.

Na kraju skupštine palo je nekoliko interesantnih prijedloga, između kojih je jedan druga Kordića, da Planinarsko društvo »Japetić« pošalje svoje članove u planine NR BiH, kako bi se i taj dio lijepe naše domovine upoznao, jer su se baš u tim planinama odigrala najvažnija poglavlja naše novije historije. Ovih dana sastat će se novo izabrani odbor na konstituirajuću sjednicu i nastaviti sa radom.

Pravilno shvaćena predvojnička obuka

Predvojnička je obuka pravilno shvaćena kao sastavni dio bojne gotovosti naše Armije od strane narodne vlasti i nekih rukovodilaca poduzeća i ustanova na području našega kotara. To se pokazalo na ovogodišnjim zborovima i logorovanju. Organi narodnih vlasti pomogli su Odjelu za prosvjetu i kulturu i komandirima nastavnih centara, da se postignu što bolji rezultati u nastavi.

Predsjednici NO-a općina prisustvovali su nastavi i skrenuli pažnju omladincima na redovit polazak nastave. Naravno se istaknuo predsjednik NO-a općine Sv. Nedjelja drug Andrija Čakanić, koji je svakog jutra prisustvovao početku nastave i lično pozivao na odgovornost one omladince, koji su neopravdano izostajali.

Poteškoće Odjela za prosvjetu i kulturu u pogledu logorovanja u Bregani svladane su u zajednici s upravama nekih poduzeća i domova. Tako je direktor »Tempa« drug Hanić osigurao potrebne prostorije za logorovanje, posudio 60 gunjeva i 20 slamarica. Uprave domova također su pravilno shvatile značaj predvojničke obuke, pa je Specijalni zavod Lug pozajmio 50 gunjeva, Đački dom osmogodišnje škole Samobor 50 slamarica, a Đački dom Automehaničke škole 20 gunjeva.

NO kotara također se zainteresirao za predvojničku obuku i pružio potrebnu pomoć Odjelu za prosvjetu i kulturu. Predsjednik i tajnik NOK-a osobno su prisustvovali početku logorovanja u Bregani i bili zadovoljni s organizacijom.

U pogledu kulturnog uzdizanja omladinaca bila su nam na ruku i kina u Samoboru i Bregani.

Do sada se predvojnička obuka smatrala uglavnom kao stvar samoga Vojnog odsjeka. Međutim postalo je jasnije, da obrana domovine i pripremanje za istu nije samo stvar Vojnog odsjeka, nego stvar čitave zajednice naše zemlje. Predvojnička obuka ima uz vojno-stručni i široki značaj, naročito u popunjavanju one praznine, koja nastaje poslije obaveznog školovanja u narodnim školama do stupanja u JNA. Stoga se kod ovogodišnjih zborova i logorovanja obveznika predvojničke obuke kod nastavnih centara za seosku omladinu prišlo i kulturno-prosvjetnom radu i odgoju te omladine.

Prikazani su omladini stručni filmovi: »Sadejstvo tenkovskih jedinica s ostalim rodovima vojske«, »Podmorske mine«, »Predvojnička obuka«, »Radni dan u četi« i »Gađanje iz tenka«. Prikazani su i kulturno-umjetnički filmovi: »Narodni folklor FNRJ«, »Krvna osveta«, »Primamljiva opasnost«, »Nevjera« i »Ljubimac iz New Orleansa«.

Održane su dvije priredbe DTO »Partizan« u Samoboru i Bregani.

Narodni zastupnik drug Alojz Valečić održao je predavanje o razvitku kotara i njegovoj budućnosti. Drug Josip Hetler održao je na svim zborovima i

logorovanju predavanje o atomskoj energiji i njenom korištenju u mirnodopske svrhe, a drug Ilija Halagić o značaju i ulozi Narodne omladine u izgradnji socijalizma.

Tako su shvatili predvojničku obuku i naši nastavnici predvojničke obuke, pa su svojim zalaganjem postigli zadovoljavajući uspjeh na ovogodišnjim zborovima i logorovanju.

26. IV. o. g. održan je u Odjelu za prosvjetu i kulturu NOK-a Samobor sastanak. Pored nastavnika i inspektora predvojničke obuke, sastanku su prisustvovali: Predsjednik NOK-a drug Stanko Vugrinec, predsjednik Odbora za pitanja predvojničke obuke drug Vilko Orlić, načelnik Vojnog odsjeka drug Janko Žovart, kao i drugovi, koji su zaduženi za predvojničku obuku od strane Vojnog odsjeka.

Diskusija je pokazala, da su postignuti bolji rezultati u odnosu na prošlu godinu, t. j. u pogledu okupljenosti omladinaca i u kvaliteti nastave. Ujedno je uočeno, da se bolji rezultati postižu na lo-

gorovanju, nego na zborovima, jer su omladinci prilikom logorovanja stalno kroz 7 dana na istom mjestu. Nastavnici su dali svoje primjedbe na nastavni plan i program, kao i prijedloge za izmjene. Još se osjeća pomanjkanje nekih nastavnih sredstava, naročito iz kemijske zaštite.

Također ima premalo pušaka, a od postojećih dosta ih je neispravno. Mnogo se diskutiralo i o uniformama za nastavnike i omladince. Nastavnici su iznosili primjere ostalih kotareva u tom pogledu, koji su postepeno ili odjednom nabavili odijela za nastavnike i omladince, ali uz pomoć poduzeća na svom području.

Točno je, što je u diskusiji istaknuto, da NO-i općina još nemaju potpuno sređenu evidenciju obveznika predvojničke obuke, a što treba srediti čim prije. Za te nedostatke nisu odgovorni samo organi NO-a općina, nego i sami omladinci, koji se ne javljaju na vrijeme prilikom dolaska ili odlaska, kako je to predviđeno Pravilnikom.

Postignuti uspjesi i uočeni nedostaci poslužiti će za dalju organizaciju službe predvojničke obuke.

S
A
M
O
B
O
R
C
I

TUČA uništava Vaše usjeve i plodove,

TUČA upropaštava sav Vaš rad i trud,

TUČA je neprijatelj svakog poljoprivrednika.

Od štete uslijed tuče zaštitite se OSIGURANJEM. Nemojte to odlagati, jer tuča ne pita za datum, već dolazi iznenada. Pazite da Vas nesreća ne pretekne!

PROVEDITE OSIGURANJE za cijele površine usjeva i plodova i to na pravu vrijednost. Pravilno i potpuno osiguranje pruža sigurno jamstvo za potpunu naknadu nastale štete.

DRŽAVNI OSIGURAVAJUĆI ZAVOD

Zastupnik za Samobor:

FRANJO LODETA, SAMOBOR, Šmidhenova 26.

Zaštita od šteta uslijed tuče

»Tko sije — taj žanje« — kaže narodna poslovice i tako bi trebalo biti. No nažalost često imovina, trud i muka poljoprivrednika bude uništena od tuče prije, nego što je dospio da obavi žetvu ili berbu. Tuča je opasan neprijatelj svakog poljoprivrednika!

U našoj zemlji — od mjeseca travnja pa sve do kraja rujna — veoma je česta pojava padanje tuče. U posljednje 3 godine tuča je bila naročito žestoka i padala je 1951. u 45 dana, 1952. u 47 dana, a 1953. čak u 85 dana. God. 1951 oštećeno je 28.916 domaćinstava sa 36.957 ha obrađene zemlje, 1952: 52.396 domaćinstava sa 89.019 ha, a 1953. 57.816 domaćinstava sa 75.903 ha. Desetak kotareva na raznim područjima veoma je teško stradalo. Šteta, koju je tuča počinila uništavajući potpuno ili djelomično razne usjeve i plodove, iznosila je svake godine preko 1 1/2 milijarde Din.

Sjetimo se samo katastrofalne tuče god. 1952., koja je nemilice opustošila samoborske vinograde i polja.

Svojim osiguranicima, koji su proveli osiguranje protiv štete od tuče, Državni osiguravajući zavod isplatio je u ime naknade za nastale štete samo na području NR Hrvatske u god. 1951. Din 199,678.158, u god. 1952. čak Din 459,577.921, a u god. 1953. Din 207,670.158. Od 1947., kada se u našoj Republici počelo provoditi ovo osiguranje, isplaćeno je u ime naknade zamašna svota od Din 980,223.690. Ovom svotom pokriveni su vrlo veliki gospodarski gubici i nadoknađeni troškovi za obradu zemlje. Moglo je biti nadoknađeno i više, jer je šteta bilo daleko više, ali je trebalo da svi oštećeni na vrijeme, t. j. prije nastale štete provedu ovo osiguranje.

Upozoravamo naše čitatelje, seljake, poljoprivrednike, vlasnike i upravitelje dobara i ekonomija, da ove godine što prije provedu ovo osiguranje, jer tuča ne pita za datum, već dolazi iznenada. A osiguranje treba provesti prije padanja tuče. Iza toga je prekasno! Oranje, gnojivo, sjeme, sjetva, okapanje, žetva, radna snaga stoji mnogo, pa ne bi bilo razborito sve to prepustiti slučaju.

Osigurati se mogu žitarice, industrijsko i povrtno bilje, uljarice, stočna hrana, vinogradi, voćnjaci, lozni, voćni i šumski rasadnici i cvijeće. Štete od tuče mogu se sastojati u kidanju, lomljenju ili oštećenju cvijeta, lista, stabljike i stabla, u otresanju zrna, zatim u oštećenju ili otkidanju ploda.

Osiguranje valja provesti na cijelim obrađenim površinama i na pravu vrijednost. Pravilno i potpuno osiguranje pruža sigurno jamstvo i za potpunu

naknadu štete, dok djelomično osiguranje može donijeti samo djelomičnu odštetu.

Premija, koja se za osiguranje plaća, predstavlja za razumnog i naprednog gospodara potreban izdatak. Bilo bi pogrešno misliti da je netko uštedio koju stotinu dinara, zato, što nije proveo ovo osiguranje, dok se istodobno na taj način izložio velikom riziku nesretnog slučaja, koji ga može stajati desetke i stotine hiljada dinara.

Osiguranje protiv štete od tuče ne može spriječiti padanje tuče, ali ono pruža svim poljoprivrednicima sigurnu zaštitu protiv njenih posljedica, jer naknadom štete u novcu omogućava da nabave ono, što im ta prirodna nepogoda uništi. Na taj način uklanja se nastale financijske smjetnje u svakom gospodarstvu i uspostavlja ravnoteža, koja garantira nesmetan razvoj i napredak.

KULTURA I PROSVJETA

SAMOBORCI I GIMNAZIJA

U svako doba dana može se vidjeti na našem »Samoborčecu« mnogo školske omladine — koji su postali pravi putnici, a može se kazati, da su dio željeznice ili da je željeznica dio njihovog života, da su s njom srasli i bez nje, ti vječni putnici, bili bi osamljeni. U njihovom svakodnevnom životu nastala bi praznina bez »Samoborčeka«.

A kako dugo traje ovaj štetan putnički život naše omladine? Već mnogo godina, a Samobor mnogo osjeća posljedice štetnog putovanja naše djece.

Mnoge su mlade generacije završile svoje školovanje u osnovnoj školi u Samoboru, a zatim, u želji za znanjem i naukom propadaju u Zagrebu. Uslijed teških prilika, djeca su primorana na putovanje vlakom. Na vlaku je uveden »dački vagon«. Stariji učenici pod utjecajem loših navika velikog grada postaju »gospodari« vagona, a nastalom zlu mogli su se oduprijeti samo najjači i najbolji. Kontrola roditelja bila je nemoguća. Često puta se događalo da cijeli »vagon« »markira«, a onda stariji pišu ispričnice za izostanke. Uslijed ovakvih prilika na takvim putovanjima, učenici su donosili slabe ocjene, rijetko je koji učenik završio s uspjehom razred. Osim »markiranja«, bježanja u kino, u vagonu se učilo kartati i za novac, pušiti, a glavna literatura mladih putnika postaje strip.

Od mnoštva putnika-učenika, ako se uzme od 1925. do 1945., može se na prste nabrojiti, koji su putnici-daci svršili školovanje s onim uspjehom, koji bi odgovarao njihovim sposobnostima.

Brige i troškovi roditelja, naporan putnički život učenika ne donosi pozitivnih rezultata. Putuje se iz godine u godinu, roditelji troše, učenici se muče i zebu, veza roditelja i škole nikakva, i konačno slabi uspjesi.

Učenici su u najsudbonosnijem razdoblju svoga života bili prepušteni sebi, okolini, velikom gradu i nije se moglo izbjeći posljedicama, a te su slab uspjeh u školi. Tako su mnoga djeca, bez ikakve krivnje morala naći novi put u život. Može se prema svim podacima utvrditi, da je od svih putnika-učenika do 1945. završilo započeto školovanje tek 5%.

Ovome prikazu ne treba komentara. O tome bi trebalo mnogo razmišljati. No stanje se poslije 1945. nešto popravilo zbog toga, što u Samoboru djeca polaze školu do završene male mature, ali opet za one učenike, koji nastavljaju školovanje, rezultat je i opet porazan. O tome ne treba mnogo pisati, jer smo svi svjedoci najnovijih neuspjeha naših učenika. Nepotrebno je ovdje nabrajati imena onih, koji su u osmogodišnjoj školi završili malu maturu sa lijepim uspjehom i dobro nastavili školovanje u Zagrebu, što naročito čini zadovoljstvo našim nastavnicima, no to dugo ne traje, brzo započinje pad, a do velike mature dođe rijetko koji učenik.

A što se događa sa učenicima, koji ne završe školovanje. Svaki teži da primi što lakše zaposlenje, malo rada mnogo plaće, a gdje su kvalifikacije?

Stvara se preveliki broj činovnika, jer niti jedan ne želi biti manuelni radnik.

No sada nastaje pitanje, kako bi se ove nužne nesretne posljedice putovanja mogle spriječiti. Naročito poslije Oslobođenja Samobor se naglo razvija, nije više malo obrtničko mjesto, nego svakim danom sve jači industrijski centar. Stanovništvo rapidno raste, a među brojem stanovnika lijepi broj zauzimaju djeca, naši nasljednici — naša budućnost.

Našoj domovini potrebna je jaka, zdrava, tjelesno i duševno sposobna omladina da naslijedi veliku životnu borbu za bolji život i sretnu zajednicu. No takvu omladinu ne može imati naš Samobor, ako se ne riješi pitanje odgoja i naobrazbe omladine, koja je prepuštena putovanjima i »Samoborčecu«. Jedino rješenje je gradnja gimnazije. No uz taj problem nastaje i novi problem: stanovi za prosvjetne radnike. Za gimnaziju potrebno je najmanje 10 novih prosvjetnih radnika, a to znači i 10 stanova, a kako je Samobor u vrlo teškom položaju što se tiče stanova, postavlja se pitanje: kako to riješiti? Sada imademo u Samoboru nekoliko prosvjetnih radnika, koji upravo bijedno stanuju, na pr. jedna obitelj od 4 člana u maloj sobici potkrovlja. Kako može takav radnik savjesno i sa voljom vršiti svoju dužnost. Dakle, što treba raditi? Na zborovima birača, na sastancima doma i škole svuda se postavlja pitanje izgradnje gimnazije. Samoboru je potrebna velika moderna školska zgrada, jer je sadašnja škola pretijesna i nesavremena, nastava je vrlo teška, iako svi nastavnici rade preko maksimuma. Za gradnju gimnazije zainteresirano je sve građanstvo Samobora i okolice, a mo-

ramo imati u vidu, da se Samobor sve više razvija i širi.

Mnogo je bilo govora o gradnji kotarske zgrade. Držim da je važnija izgradnja jedne savremene školske zgrade, koja je važan uvjet za pravilan i savremen rad u našoj nastavi. U izgradnji pomagao bi narod našeg grada i kotara, seljaci, radnici, obrtnici i inteligencija.

Možda bi bilo dobro započeti izgradnju nove školske zgrade, a današnju školu predati NOK-a za kotarsku zgradu, današnje prostorije kotara upotrijebiti za stanove prosvjetnih radnika, koji bi došli u Samobor.

Ovih dana održat će se i Kotarska skupština, gdje će naši skupštinari vjerojatno i o tome raspravljati. Znamo da budžet nije velik, no moguće bi se našao neki izlaz iz današnje situacije, te da bi se počelo sa izgradnjom gimnazije.

Ovim člankom htjelo se potaknuti goruće pitanje odgoja naše omladine i izgradnja najpotrebnijeg objekta u Samoboru. Potrebno bi bilo formirati odbor, koji bi se pobrinuo za planove izgradnje, nacрте, materijal i štab dobrovoljnih radova, na kojima bi vjerojatno svi sa voljom učestvovali

TZ

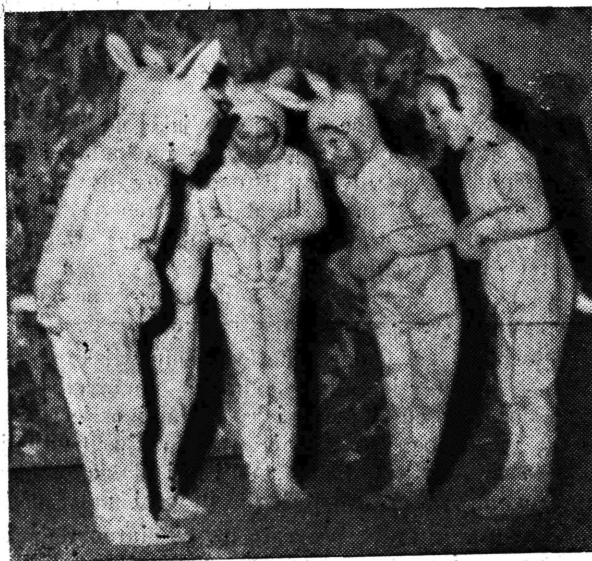
SAMOBORCI NA RADIU. U posljednje vrijeme čuli smo više emisija Radio-Zagreba o našem Samoboru. Tako je bila izvedena vrlo dobra emisija o radu Planinarskog društva »Japetić« i prirodnim ljepotama Samoborskog gorja, zatim o kulturno-prosvjetnom radu u Samoboru, dok su 1. IV. bili izvedeni u emisiji za djecu »Proletni oblaci« književnice Eve Tičak-Vajler uz sudjelovanje članova Hrvatskog narodnog kazališta i ansambla dječje radio-drame.

Radio-Beograd izveo je također dvije emisije o Samoboru: 17. III. na dan 40-obljetnice smrti velikog hrvatskog književnika Antuna Gustava Matoša, u komemorativnoj emisiji čuli smo vrlo zanimljivi opis Samobra od Miodraga Protića, a zatim razgovor Božidara Božovića i kustosa Gradskog muzeja dra. Stjepana Oreškovića — snimljen na magnetofonsku vrpču — o uspomenu na i sjećanjima na Matošev boravak u Samoboru.

U drugoj emisiji, Radio-Beograd je prenio 10. IV. razgovor svoga saradnika sa upraviteljem muzeja Ivicom Sudnikom i kustosom drom. Oreškovićem o osnutku, radu i problematici Gradskog muzeja u Samoboru.

DVA PRIZORA IZ DJEČJE OPERETE
»TRI DJEVOJČICE«

»Tri djevojčice dolaze na svečanost«

Skupina zečiča pred zagonetnom spiljom

BALETNO VEČE U SAMOBORU

Za mjesec svibanj ugovoreno je s članovima Hrvatskog narodnog kazališta baletno veče, u kome sudjeluju: Silvija Hercigonja, Nada Mihajlović, Rudolf Zupčić, Đuka Herceg, Zlatko Voženilek. — Na rasporedu su plesovi: Mader: Adagio; Verdi: ples iz opere »Traviata«; Vajć: Indijski ples; Rubinstein: Valse-caprice, Saint-Saens, Ciganka; Glinka: Mazurka; Račaturjan: Slikarev san; Krnic: Prigorski ples; Bizet: Fandango; Gershvin: Susret; Grebensčikov: Igra u dvoje; Padilla—Fall: Iz starih vremena; Gotovac: Kolo iz opere »Ero«; Baranović Konjović, Hrišić: Makedonska suita. Na klaviru prati: Tatjana Roje.

S tim umjetnicima upoznali su se Samoborci u mjesecu ožujku o. g., a program za iduće baletno veče garantira, da će i ovaj puta građani imati umjetnički užitek. Točan datum objavit će se plakatima.

Uprava

BEGOVIĆEVA DRAMA »BEZ TREČEGA«

prikazana je samoborskoj publici 13. travnja s vanrednim uspjehom. Značajno je to književno djelo, u kojem je obrađen problem braka, ljubomore i ravnopravnosti žene u odnosu spram muškarca. Zanešen vihorom Prvog svjetskog rata, muž Marko Barić vraća se poslije 8 godina teškog zarobljeništva kući i mučen ljubomorom traži od žene Gige, koja ga je vjerno čekala — račun o njenom životu i ponašanju kroz to dugo vrijeme. Međutim, u isto vrijeme Marko ne dozvoljava ženi da se i ona zanima, kako je on živio u proteklo vrijeme. Mučenje dvoje ljudi nastavilo se svom žestinom do časa, kad žena u provali luđačkog bijesa ubija muža.

Prvaci drame Hrvatskog narodnog kazališta iz Zagreba Mira Župan i Emil Kutijaro pokazali su nam u drami svoju sjajnu glumačku, umjetničku kvalitetu: teške patnje ljubomornog muža, mučni sukobi izazvani slučajnim sitnicama, njihove neprestane sumnje i boli, i na koncu teška tragedija, kad žena ubija ljubomornog muža — sve je to na pozornici odigrano tako sjajno i uvjerljivo, da su umjetnici bili pozdravljeni oduševljenim i burnim pljeskom. Uz odličnu režiju Ljudevita Galica pruženo je tom dramom samoborskoj publici najviše umjetničko dostignuće.

Vjerujemo, da će se nakon ove predstave znatno smanjiti broj onih naših sugrađana, koji iz neznanja ili čistog snobizma stalno odbijaju ozbiljnu glumu ili glazbu, tvrdeći, da je to za njih »preteško«.

s.

PREDAVANJE

U prošlom broju »Samoborskih novina« najavili smo predavanje dra Rudija Supeka, s temom »Psihologija snova« (prošlost i budućnost u snu) za 20. IV. 1954. Nažalost, predavač je zbog opravdanih razloga bio spriječen održati najavljeno predavanje, to je uprava Doma, s Centralnim narodnim sveučilištem iz Zagreba ugovorila predavanje za 11. svibanj u 19 sati, koje će održati prof. Zoran Palčok, ravnatelj Instituta za narodnu umjetnost s temom: »S puta po Francuskoj — Dva turizma — Biarritz—Lurd«.

Iza ovoga predavanja dolaze na red već najavljena predavanja s predavačima: drom. Supekom i drom. Bazijancem.

Uprava

KINO »NARODNI DOM«

U mjesecu travnju o. g. vršila su se ugovaranja filmova u Zagrebu, na kojem su pored domaćeg Poduzeća za iznajmljivanje filmova, nastupila i poduzeća iz Beograda, Sarajeva i Ljubljane. Ta okolnost omogućila je da se izvrši izbor filmova za iduće mjesec. Za mjesec svibanj imamo na repertoaru filmove, koji su doživjeli vanredan uspjeh. Među prvima dolazi film »Prekretnica« sa sportskim žurnalom. Iza toga dolaze »Sirano de Beržerak«, vrlo dobar francuski film, pa »Moj sin profesor«, »Usamljena zvijezda«, »Viliamsov karabin«, »Dobri vojak Bum«, »Podvodni heroji«, američki film i na koncu jedan od vrlo dobrih filmova domaće proizvodnje, koji je doživio uspjeh iznad očekivanja pod naslovom »Kuća na obali«. — Za sve filmove u mjesecu svibnju može se reći da su sadržajno bogati, pa će ljubitelji kina i u ovom mjesecu imati dobru razonodu.

Uprava

KINO »NARODNI DOM«

obavještava stanovništvo grada i sela, da će se svake nedjelje u 10 sati prije podne davati kino predstave (matineje).

Građani i seljaci! Iskoristite tu priliku, kad ste već ionako po drugim poslovima u Samoboru.

Uprava kina

A. G. MATOŠ KAO SAMOBORAC

*Crtice o Matoševu boravku u Samoboru i vezama sa Samoborcima
Povodom 40-godišnjice smrti 17. III. 1914.—17. III. 1954.*

SAMOBOR — JEDAN OD NAJLJEPŠIH GRADOVA HRVATSKE POKRAJINE, jedan od najopjevanijih naših predjela — imade veoma zanimljivu i burnu prošlost. Udaljen samo dvadesetak kilometara zapadno od Zagreba, Samobor je imao mnogo udjela u našoj povijesti, kroz njega su prošle tatarske horde Batukana, mrak sredovječnog feudalizma, buntovni seljaci Matije Gupca, teške stoljetne borbe za slobodu protiv feudalaca Staroga grada, ilirski preporod, apsolutizam . . .

Od časa, kad je godine 1242. primio od Bele IV. povelju slobodnog grada, Samobor je kroz 7 dugih stoljeća proživio nebrojene događaje i zbivanja na političkom, ekonomskom, cehovskom i kulturnom polju. Pun prirodnih krasota, povijesnih i kulturnih spomenika, kroz Samobor prolazi tisuće izletnika, planinara i turista. Samobor gostoljubivo prima kulturne radnike, književnike, muzičare i likovne umjetnike dajući im mnoštvo pobuda i nadahnuća za njihov rad. Rezultati takvog rada su danas ogromni: zbirke samoborskog Gradskog muzeja i njegovih suradnika broje danas tisuće i tisuće knjiga, dokumenata, slika, rukopisa i novinskih izrezaka, u kojima se spominje Samobor ili Samoborci. — Ove retke posvetit ćemo jednome gostu Samobora — jednome od najmilijih: A. G. Matošu.

KAD JE ANTUN GUSTAV MATOŠ GODINE 1908. POMILOVAN kao vojni bjegunac austro-ugarske vojske, vratio se slab i pomalo bolestan kući, u Zagreb. Tu ga je dočekaio ljubezan poziv školskog druga, samoborskog liječnika dra. Mije Juratovića da dođe u Samobor na oporavak. To je vanredno djelovalo na Matoša, i, on sam, u feljtonu »Samobor« (»Samoborski list« 1. VI. 1908.) piše radosno među ostalim i ovo:

»Ja u Samoboru nadoh školske drugove, koji me razumješe i prigrlīše kao brata, građane, koji me prigrlīše kao slobodnog čovjeka, narod, koji misli kao ja, i prirodu, koju sam kao izgubljeni raj gledao iz magle mojih mučnih švajcarskih i francuskih časova. Sve mi to hrvatskim, slobodnim, srodnim glasom pjeva i govori. Ako je ovaj krasni Samobor simbol svega, što je kod nas zdravo, prirodno, domaće i hrvatski, ima mnogo Samoboraca, premda nikad ne bijahu u Samoboru. Ako ja još nisam dobar Samoborac, mogu još to postati«.

U SAMOBORU JE MATOŠ DOSKORA POSTAO SREDIŠTE MALENOG LITERARNOG KRUGA samoborskih intelektualaca. Osim dra. Juratovića, vlasnika i glavnog urednika »Samoborskog lista«, bili su tu književnici Bogumil Toni, Fran Hrčić, Branimir Livadić, Vladimir Vidrić, Josip Milaković, Ivan Trški, Dragutin Jambrečak, pa ljekarnik Mirko Klešćić, liječnici dr. Milan Biščan i dr. Krnic, mladi pjesnik Stjepan Orešković, mladi kipar Ferko Ivanšćak, muzičar Kosta Vanjek, Jura Franceković, Stjepan Šoić, Franjo Oslaković, stari knjigoveža Josip Kompare, a često su Matošu dolazili u pohode književnici, umjetnici i novinari iz Zagreba. Sam Matoš piše u gore spomenutom feljtonu:

»Tri moja književna druga gg. Branko Wiesner-Livadić, Fran Hrčić i Bogumil Toni su Samoborci i možda nije daleko vrijeme, kada će se u simfoniji naše moderne literature čuti jasno i glasno zaseban samoborski glas«.

Zahvaljujući prijatelju dru. Juratoviću, koji mu je stavio na raspolaganje svoj dom i svoju novčaricu, Matoš je živio u Samoboru sređenim životom, materijalno dobro osiguran. U hladovini samoborskih perivoja, naročito Anindola, po tragovima Vrazovih »Gjulahija«, ljudi su ga danomice sretali, kako živo piše feljtone za zagrebačke novine (u to je vrijeme pisao već lijevom rukom), kako mnogo čita francusku književnost i unosi česte bilješke u svoje bilježnice. Uživio se pomalo i u lokalne samoborske prilike, raspravljao o domaćim dogovrštinama, a pomagao je i u izdavanju »Samoborskog lista«, gdje je tu i tamo ponešto napisao, pomagao tiskaru Slavku Šeku, a često je znao i »falcati« list, pisati adrese i lijepiti marke. Tu se upoznao i sa marnim suradnikom »Samoborskog lista«, ravnateljem Samoborske škole Milanom Langom.

Matošev boravak u Samoboru sažeto je obuhvatio njegov prijatelj Bogumil Toni u svojoj sa-

moborskom kajkavštinom napisanoj pjesmi: »A. G. Matoš v Samoboru«:

Kad je živel v Samoboru,
lepo on se pri nas znašel,
prijatelov, puno znancov
i zavetje drago našel.

I još toplo jedno srce
konškolarca svoga Mike,
zdravje je pri nami iskal,
od varoške vušel krike.

A k nemu su došli znanci
ze Zagreba vnogokrati,
nisu mogli bit brez nega
mladi brati literati.

V našem gorju i po parkih
s knjigom se je lepom bavil,
feljtone je, vnože verze
v Samoboru on zestavil.

JOŠ DO DANAŠNJIH DANA ZADRŽALA SE U SAMOBORU ANEGDOTA O MATOŠU: trebao je postati samoborskim načelnikom! U jednom veselom društvu ponudio je Matošu tu veliku čast sam tadašnji kotarski predstojnik Ključec. Općinsko vijeće je bilo u krizi, trebalo je pred izbornike izaći s novim kandidatima, na čelu sa — Matošem! O tome je Bogumil Toni napisao među ostalim i ovo (»Samoborski list« 1935.):

» . . . Izlaza nema. Ja mislim da bi vi mogli biti, g. Matošu, samoborski načelnik! Barem dok se stižaju prilike.

— Ja? — začudi se Gustl.

— Da vi, g. Matoš, vi bi bili podesni za tu čast. Naposljetku, vi ste naš odlični književnik i čovjek, koji bi se snašli u situaciji.

— Pa ja nisam Samoborac, i nitko me ne bi kao »dotepenca« htio vidjeti na načelničkoj stolici.

— Ali vlast će biti za vas, a ne će biti ni svi Samoborci protiv vas. Možda baš u tom momentu treba načelnika »izvana«, a ne Samoborca.

— A treba li za to mjesto i poznavanje mnogih zakona? Jer ja sam samo literat — primjećuje Matoš i smije se kroz brk.

— Treba nešto znati, a to je malenkost. Glavno je da zakone pozna općinski bilježnik.

— A ja ne bih znao voditi općinsku sjednicu. To bi bio za mene preveliki »kunšt«.

Nastala je stanka. Matoš je oprezno promatrao lica prisutnih da vidi: da li je ponuda predstojnika ozbiljna, ili je to sve samo šala. Kad je nekome iz društva ipak izmakao smijeh, Matoš to veselo prihvati:

— Vi se, gospodo, šalite! — reče Matoš — ali cijela vam bi stvar ipak vrlo zgodno izašla, kad bih ja postao samoborski načelnik. Zamislite: sve bi novine objavile masnim slovima: A. G. MATOŠ — NAČELNIK GRADA SAMOBORA! Moji bi doma zinuli od čuda. Moji literarni protivnici grizli bi se u duši. Kad dođem u Zagreb, svi me pozdravljaju, skidaju šešire: Sluga pokoran, gospon načelnik! A tek u kavani! Svi ustaju, prilaze k momu stolu i gratuliraju. Zaboljela bi me od toga već i ruka. A tek mali pi-

koli: Sluga pokoran, poglaviti, presvijetli, velemožni . . .

— Dosad kad ih zovem: Pikolo, cigarete! — jedva dolaze na drugi ili treći poziv. A sad kao načelniku otvaraju vrata kad izlazim, prave duboke naklone. Pikolo, cigarete! Ne bježi jedan nego odmah dva. Bježe, spotaknu se jedan o drugoga i prebace sve cigarete na pod.

— Ove plaćam. Donesite drugu škatulu! »Ober« bi jednako prilazio k meni s dužnim poštovanjem. Velim vam: senzacija gotova!

— Međutim — zaključuje Matoš — od mene nikada samoborski načelnik. Danas sam bio samo kandidat za to mjesto. A i to, gospodo, nešto vrijedi«.

MNOGO JE TAKVIH USPOMENA, ANEGDOTA I RAZNIH VESELIH DOGODOVŠTINA OSTALO ZAPAMĆENO, a i zabilježeno o Matoševu boravku u Samoboru. Zna se, nadalje i to, da Matoš nije stalno boravio u Samoboru: on je kao pravi bohem znao nestati, i tek nakon nekog duljeg ili kraćeg izbjivanja, nakon kakve akcije ili sukoba sa svojim protivnicima u Zagrebu, Matoš bi se opet skromno pojavio u Samoboru, kod svoga prijatelja i mecene dra. Juratovića. I opet bi započelo večernje pohađanje samoborskih gostionica, gdje su samoborski literati željno očekivali Matoševu vijesti i pričavanja o najnovijim zagrebačkim političkim i kulturnim zbivanjima.

Makar je u to doba Matoš bio siromah, bohem, novinar, koji je danomice očekivao honorar od feljtona, koji će izaći u »sutrašnjem« broju novina — ipak je bio od Samoboraca poštivan, cijenjen i voljen kao književnik. Gostoljubive gostionice pod starim samoborskim krovovima znale bi mnogo toga pričati: predvečer bi se društvo sastalo najprije u maloj, drugoj sobici gostionice »Gradu Trstu« (danas gostionica »Zagreb« na Trgu kralja Tomislava br. 3.), gdje su znatizeljni gosti mogli primijetiti Matoša u vrlo živoj, a gdjekad i žučljivoj raspravi sa književnicima: Hrčićem, Tonijem i Livadićem. Kad bi se ovi oko 10 sati vratili kućama, Matoš bi pošao do najpopularnije samoborske gostionice Iveka Budija (Tkalčić, danas »Lovački rog«), gdje se uvijek nalazio širi krug građana, a nakon pjevačkih pokusa i mnogo pjevača »leke«. Tu se u stražnoj, trećoj sobici ostajalo obično do ponoći, kad bi se »škrinja mira« preselila u »kapelicu«, posebnu sobicu Filipačeve gostionice ili čak do Rodeka Rumenića, gdje bi se žedna grla do vrha napunila vinom iz domaćih samoborskih i plješivičkih vinograda. Svršetak ovakvog noćnog putovanja uslijedio je obično u Peterkočevoj kavani, odakle su mnogi ujutro odmah polazili na svoje dnevne poslove i u urede. Kod takvih zgoda često se vidjelo Matoša kako drži govore, nazdravice, gdjekad bi znao i šta recitirati, a gotovo sa svima je bio »vinski brat«. Kod osobito »važnih« zgoda priredila se večera u privatnom stanu dra. Juratovića, ali koja se strogo vodila po starim samoborskim »regulama«.

DR. JURATOVIĆ JE BIO ZAISTA IDEALAN MECENA: u svome velikome stanu (kuća Rumenić-Rehorić, Trg kralja Tomislava br. 20.) pružio je Matošu sve: stan, hranu, sitne potrepštine, posluhu, a što je najvažnije — smio je iz doktorove blagajne izvaditi novaca — »posuditi« — kadgod i kolikogod je trebao! Često je to Matoš s ponosom isticao, kako ne uzme nikada više od 5 forinti. Lijepo je, kaže, imati ovakva prijatelja, no treba imati granice. Kroz dan je boravio u zapadnoj sobi sa balkonom, ili dolje u Peterkočevoj kavani, dok mu je spavaonica bila straga, u sobi s izgledom na potok Gradnu. Iz toga razdoblja poznat je također jedan zanimljiv događaj, u kome je Matoš odigrao važnu ulogu. Jedne je naime večeri doktor Mika otišao na svoj redoviti turnus po samoborskim gostionicama, dok je Matoš ostao kod kuće da napiše neki hitni feljton za »Hrvatsko Pravo«. U kući se nalazio još i sluga Boltek. U njemu, dobroćudnom, ali bistrom Zagorcu našao je Matoš dobra prijatelja i vodio s njime mnoge razgovore. Bistro razlaganje i umovanje Boltekovo dalo je Matošu vjerojatno gradiva za njegova djela. Međutim, te večeri začuje Matoš jako lupanje i zapomaganje na kućnim vratima. Boltek otvori vrata, a u hodnik uđe neki seljak, zapomažući i urlajući od silne zubobolje:

— Zvadite mi zub, će boga znate! kaže seljak Bolteku, koji mu stade tumačiti, da je doktor nekuda izašao. Na velike molbe seljaka upita Boltek Matoša za savjet, tim više, što ne bi smio smetati doktora u gostionici radi jednog pišljivog zuba.

— No, ako znaš zebrati prava klešća — pak mu ti zvađi zub! — odvratila Matoš, znajući da (Nastavak na strani 6.)

A. G. Matoš kao Samoborac

(Nastavak sa 5 strane)

Boltek često asistira doktoru kod ovakvih stvari. Ohrabren ovim riječima lati se Boltek smjesta posla: posljedne seljaka na stolac, izabere neka kliješta i uz pomoć Matoša, koji je morao čvrsto držati seljaka — izvadi ovome sretno zub!

Kad se prilično kasno vratio doktor Mika kući i sjeo s Matošem za stol, priđe mu Boltek, dostojanstveno stavi pred doktora jednu srebrnu krunu i kaže:

— Naj izvoliju, ovo smu denes zaslužili!

— A kaj je pak to? di ste to zaslužili — upita doktor.

— To smu mi dva zaslužili, zvadili smu jednemu mužu zub! — odvrati ponosno Boltek.

— Da ti božiča! marš van! i da te zutra moje oči ne vidiju više ovde — plane sav bijesan doktor na svoga slugu, koji se usudio miješati u njegove poslove, i baci krunu za njim.

Sada ustane u obranu Boltekovu Matoš i blagim načinom počne objašnjavati doktoru silne boli nesretnoga seljaka, koji ne bi mogao izdržati, dok bi doktora okolo po Samoboru tražili.

— No, a kaj je muž rekel na to? upita Mika.

— Je, bogme je rekel, da mu je Boltek zvađil zub bolše, neg bi to ti napravil!

— Haaa, ti božiča, Booooooteeeek! odi sim: zemi si krunu, kaj si ju zaslužil, ali, da mi to nigdar više ne napraviš! — rekao je doktor, oprostivši zaslugom Matoša Bolteku teški grijeh...

ZNAČAJNO JE, DA JE JEDNU OD PRVIH KRITIKA O MATOŠU NAPISAO SAMOBORAC FRAN HRČIĆ još godine 1900. povodom objavljivanja druge Matoševe knjige »Novo iverje«. Već tada Hrčić upozorava javnost na Matoša, kao jednog od rijetkih hrvatskih pisaca, koji su veoma zanimljivi ne samo svojim djelima, nego i svojim burnim, bohemskim životom. Takav život usadio je Matošu neobičnu, jaku ljubav k neobičnostima i kontrastima. U »Iverju« i »Novom iverju« slavi ta ljubav za kontraste prave orgije. Ona im podaje najkarakterističnije obilježje, podaje im ono neobično, ono barokno, što nas u prvi mah sili, da te crtice držimo jednim od najgenijalnijih produkata hrvatske proze. Dalje Hrčić u svojoj kritici pod napisom »Pjesnik kontrasta« (»Svijetlo«, Karlovac, 28. X. 1900.) otkriva Matošev genij i među ostalim piše:

»Matoš je sjajan stilist. Možda najgenijalniji od svijeta, koji su ikad prozom pisali na jeziku hrvatskom. Kako bujan može da bude svaki izraz, kako živa svaka riječ, kako gibak svaki okret... to bi u Matoša mogao da uči svaki od naših pisaca. Vanjština je sjajna, umjelnina, sama po sebi gotovo savršenstvo...«

Eto — tako je prije 55 godina Samoborac Fran Hrčić oštromno ocijenio Matoša još na početku njegova književna stvaranja!

MATOŠ SE BOGATO ZAHVALIO na gostoljubivom i drugarskom prijemu, što ga je doživio u Samoboru; koncem rujna 1909. godine napisao je sjajnim, pravim »Matoševskim« stilom feljton »Iz Samobora«, u kome znalački crta ljepotu i čar samoborskog pejzaža, ljepotu, koju je prvi otkrio Stanko Vraz »logikom srca, kroz prizmu ljubavi, kroz dušu ljubljene žene...«. Matoš nastavlja:

»Krasan je Samobor. Blizina sa glavnim gradom daje mu čar blizog ladanja kao Tiburu, Tivoliju, Versaillesu, Saint-Cloudu, Schönbrunnu, Windsoru. Okolica je srećna kombinacija od gore i ravnice, polja i šume, vrta i prirode, rijeke i planine, sela i zaseoka, grada i ladanja. — Krenite uz potok kroz brda kao ogroman sjenast drvoređ kao između ogromna dva zelena plota, u starodrevno selo Rude, i eto vas u klasičnoj planinskoj dolini, dok ste istodobno na istoku, na protivnoj strani za sat pješke u ribarskom, posavskom selu Otoku ili pod šimširima parka u divnim Gregorijančevim Mokricama nad slovenskom Savom. Kranjska, Štajer, uskočki Žumberak, Zagreb, Zagorje, jastrebarsko Prigorje, Susjedgrad, Lipovac, Okić, Mokrice, Slavetić, Jaska, Plešivica: Samobor je u sredini tih lijepih mjesta i pun njihovih obilježja. Inteligentan kao zagrebačko predgrađe, imućan i čedan kao slovenačke varošice, rodoljubiv kao Zagorje, starodrevan kao Turopolje, Samobor je od najhrvatskijih hrvatskih mjesta, te nije čudo, što se u dodiru sa Samoborom najprije probudila moderna nacionalna svijest hrvatska i zapjevala pod tim gorama »Još Hrvatska...«
(»Naši ljudi i krajevi« 1910.)

BORAVECI U SAMOBORU, MATOŠ SUDJELUJE I U JEDNOJ VELIKOJ KULTURNOJ SLAVI: proslavi stogodišnjice Vrazova rođenja i polaganju vijenca na Ljubičinu grobu (3. VII. 1910.). O tome on opširno piše u »Hrvatskoj Slobodi« (i izvadak u »Samoborskom listu« 17. VII. 1910.) pod naslovom »Prigodom stogodišnjice«. Ponajprije se tu osvrće na Vrazov broj »Samoborskog lista« s bogatim književnim priložima pa na Ljubicu, koju nazivlje samoborskom Lotom, Julijom, Laurom, gđom de Beaumont, gđom Bovary, opisuju svečani »Jekin« koncert i konačno veli:

»Vraz je Samoborac, jer naša su ona mjesta, koja najviše volimo, pošto smo tu najviše ljubili, za najviše oblike života se rodili. Što su mjesta rođenja, ako smo tamo samo rođeni i ništa više? Što je za Rousseaua Ženeva, za Heinea Düsseldorf, englesko ladanje za Byrona?... Zato sam Vraza tek u Samoboru potpuno razumio, našavši u okolini sve Vrazove opisne, deskriptivne elemente... Anindol sa sudbinskom kapelicom, drvećem, sjenastim stazama još danas punih one besmrtnne ljubavi, stare ruševine nad pitomim mjestom, sa kućama i jablanima napoleonske uspomena, vidici, otkuda puca široki pogled na Savu, na Zagreb, na Zagorje sve do Vrazove kolijevke, a sve to zavijeno u modru, azurnu boju sna, magle, daljine, romantike, zdravog zraka i zdrave poezije: samoborska okolica je najbolja ilustracija Djulabija...«

ODUSEVLJEN SVEUDILJ SAMOBOROM, MATOŠ GA ČESTO SPOMINJE U SVOJIM DJELIMA. Tako u eseju »Lijepa naša domovina«, u »Kipu domovine«, u »Ladanjskim večerima«, u »Nekad bilo sad se spominjalo«. U članku »Hyperions Tod«, napisanom prigodom smrti Vladimira Vidrića 30. IX. 1909., Matoš opisuje svoje pohode kući dra. Oreškovića, gdje se sastajao sa Vidrićem olakšavajući mu teške boli do odlaska u bolnicu. U kritici »Novele Branimira Livadića« opisao je »Livadićev dvorac« (danas Gradski muzej Samobora), kako je to najljepša kurija u ubavom Samoboru, sa »altanom, bršljanom, blizu potoka, sa starim krovom« i kako je ta kurija »gdje prvi puta jeknu hrvatski osvite puna samoborske gracije, pitomosti i stare kulture.

U svojim uspomena na Matoša spominje Karlo Häusler, kako se on i Ljubo Vizner jednoga dana otputiše k Matošu u Samobor. Kako ih je poveo u Anindol i cijelim putem pričao tako lijepo i zanosno o Samoboru, da se to ne da opisati, a konačno im je pokazao prekrasan pejzaž Save i Zagorja.

POD KONAC GODINE 1910. MATOŠ SE SVE RJEDE VRAĆAO U SAMOBOR: njegov mecena doktor Mika osnovao je svoju obitelj, i za Matoša je bivalo sve manje vremena, a i prostora u Samoboru. Polaze profesorski ispit iz hrvatskog, francuskog i njemačkog jezika, no umjesto aktivnog namještenja polazi na dopust radi bolesti. U jesen 1913. polazi u Rim, u potrazi za zdravljem... Na proputovanju susreće se u Firenzi sa mladim Samoborcem, muzičarom Milanom Reizerom, o čemu piše u feljtonu »Pod florentinskim šeširo« (»Il purgatorio«) i ovo:

»... pogled sa vrha stare palače na Arnu, palače Acciaoli, u društvu engleske i američanske elegantne dame, u poetičnom sta-

nu našeg samoborskog prijatelja, bratića Lace Vidrića — Milana Reizera, što ovdje proučava glazbu i pjevanje. Sa terase na vrhu palače puca jedinstveni vidik, a sa glasovira ječe hrvatski plesovi i prekrasna Reizerova Sanjarija, posvećena Kubeliku. Ovih dana sviraše naš zemljak s lijepim uspjehom na koncertu u činovničkom klubu (palača Pucci), gdje me kolegijalno upoznao sa neobično inteligentnom kontesom Parletti i njenom gracioznom kćerkom. Hrvatska dakle ovdje nije loše reprezentovana, pa ako se tebi, dragi i nezaboravni Samobore, sa starim poštenjkom Reizerom, sa mojim Miškom (Juratovićem) i poštovanom porodicom Mirka Klešića bude štucalo, znajte, da smo često snivali o našem kraju...«

NAKON POVRATKA IZ ITALIJE MATOŠ TRAŽI LIJEKA u zagrebačkoj bolnici milosrdnica. Bolest — rak u grlu — hiva sve teža. Samoborci, a naročito dr. Juratović veoma se zanimaju za svoga Gustla. I tada prima dr. Juratović iz bolnice ovo pismo:

Zagreb, 17. II. 1914.

Dragi prijatelju!

Na bratsko ti pismo nisam odmah odgovorio, a i sada teško odgovaram, jer zbog užasne bolesti već očajavam, nemajući ni zašto, pa ni za pisanje volje. Danas sam 8. tjedan ovdje i ne znam kad ću napolje! Zbog rane na vratu podnosim svaki dan prave vivisekcije. Tek jučer pokušao me hraniti na grlo i usta, ali se odustalo zbog nesnosne boli kod gutanja. Osim toga dobih hemerhoida, pa zapaljenje lijevog uha, u kojem se sada stvara čir. Noću ne spavam od kašlja. Nekoliko puta zamalo te me ne zaguši sluz u kanili. Strašno sam klonuo fizički i duševno, pa s utjehom pomišljam na samoubojstvo. Grozan ceh plaćam!

Bode me u prsima pa prestajem, sa pozdravom mil. gospođi

Tvoj

Gustl«

(»Samoborski list« 29. III. 1914.)

U SAMOBORU NASTAJE ZAPREPAŠTENJE, UZBUNA: Samoborci pročitaše sa grozom pismo. Dr. Juratović kao liječnik poduzimlje korake kod zagrebačkih liječnika za pomoć Gustlu. Saptom se širi Samoborom bojazan za Matošem. Mladi umjetnik-amater Stjepan Orešković donosi jednu lijepu uljenu sliku na platnu, koju je sam izradio, a koja prikazuje Perkovičevu ulicu sa župnom crkvom — i predaju ju predsjedniku »Jeke« Klešiću s nakanom, da se prigodom koncerta i zabave slika na licitaciji proda u korist potpore bolesnom Matošu. I doista, na koncertu priređenom 23. II. 1914., predsjednik Klešić provada licitaciju slike, a barunica Marijana Lepel požrtvovno sabire novac: sabrano je bilo 84 kruna i 24 filira, što je još bilo zaokruženo na 100 kruna, te odmah poslano Matošu. Za par dana stiže u Samobor Matoševo pismo — vjerojatno posljednje — koje glasi:

Zagreb, bolnica 3. III.

Draga gospodo Jekaši!

Danas čujem za krasni dar, kojim pokušavate ublažiti bolest moju i slabom rukom Vam zahvaljujem i to više, što je Samobor

(Nastavak na strani 7.)

SAMOBORSKI TRG SA KUĆOM BROJ 20. U KOJOJ JE STANOVAO A. G. MATOŠ

Kako i kada će prestati LOŠE GOSPODARENJE I SJEČA U ŠUMAMA?

Govoriti danas o lošem gospodarenju i sječama u privatnim šumama i bespravnoj sječi u šumama Narodne imovine na kotaru znači govoriti o jednoj pojavi, koja ozbiljno ugrožava privredu na kotaru. Gospodarenje sa privatnim šumama, kojih u kotaru imade oko 7.000 ha, a prije svega ono za vrijeme posljednjeg rata može se okarakterizirati izrazom devastacija. Stanje u privatnim šumama je zaista zabrinjavajuće. Narodni odbor kotara trebao bi poduzeti hitne mjere za popravak toga stanja. Evo o čemu se radi: Tokom 1953. izdano je 700 izvoznica na količinu od 5.000 m³ drveta, a koliko je posječeno drveta bez dozvola i izvoznica? Ne znamo! Ali svakako više nego to dozvoljava godišnji obrast drveta. Plan sječe u privatnim šumama za 1953. dozvoljavao je posjeći daleko manju količinu drveta. Stanje bi bilo mnogo bolje, kada bi se stvarno posjeklo samo onoliko, na koliko je izdana dozvola (izvoznica), ali je ta količina u mnogo slučajeva dvostruko veća. Kad pojedini vlasnici šuma dobiju dozvolu za sječju, posijeku daleko više od dozvole. Tako je na pr. Josip Bedar iz Petkovog Brega dobio dozvolu za sječju na 6.45 m³ drveta, a on je u stvari posjekao masu od preko 60 m³ drveta. Stjepan Tkalčić iz Samobora ishodio je dozvolu za manju količinu, a posjekao daleko više od doznake (konsignacije), koju je u tu svrhu izvršio područni lugar. Ovakvih i sličnih primjera ima daleko više i štetnijih. Događa se čak i to, da pojedini vlasnici šuma bez ikakvih odobrenja i dozvola pustoše svoje šume, pretvarajući ih u livade (sjenokoše), oranice i u drugo.

Ako će se i u buduće nastaviti tako u privatnim šumama, onda će se dovesti u pitanje opstanak tih šuma.

Narodni odbor kotara, koji je odgovoran za gospodarenje sa privatnim šumama, trebao bi imati ubuduće svoga vlastitog šumarskog referenta i nekoliko lugara, kojima bi bila jedina dužnost voditi brigu o uzgoju i zaštiti privatnih šuma, kao i kontroli vršenja sječe u tim šumama. To je potrebno čim prije, jer bi kasnije moglo samo naškoditi.

Tokom 1953. god. šumarija Samobor izdavala je dozvole i izvoznice za sječju, ali zbog preopterećenosti poslom u šumama Narodne imovine, upravitelj šumarije (koji je ujedno i vršilac dužnosti Kotarskog šumarskog referenta) nije mogao vršiti doznaku u privatnim šumama, te je dato ovlaštenje 4-ci lugara (Ivanu Šuflaju, Nikoli Mataku, Petru Juratovcu i Stjepanu Tomaškoviću) za izdavanje dozvola i izvoznica za sječju drveta. Ova decentralizacija izdavanja izvoznica učinjena je na molbu i prijedlog NO-a općina radi prevelike udaljenosti pojedinih sela od sjedišta šumarije. Međutim, taj rad, dan lugarima, u mnogo slučajeva onemogućava istima vršenje stalne i pravilne dužnosti u šumama Narodne imovine.

Ne samo to, nego treba spomenuti i to, da su šume Narodne imovine (državne) na jednom di-

jelu Žumberka, a najviše oko sela Stojdrage, Kraljaka, Selca, Pokleka i drugih, a također šume oko sela: Dragonoša, Jarušja, Noršić-sela i još nekih vrlo ugrožene, jer se u njima vrši bespravna sječja i prave razne druge šumske štete od tamošnjeg stanovništva. Pojedini ljudi tih sela ne pronalaze drugih mogućnosti za svoj život, već iz dana u dan bespravno sijeku drva u šumama Narodne imovine i tako se uče živjeti na lak i štetan način. Tako je u toku 1953. bespravno posječeno 491 m³ drveta, što građevnog, što ogrevnog, a da o drugim štetama i ne govorimo, koje su počinjene u šumama Narodne imovine. Međutim, do-

gđa se i to, da ti »šumo-kvarci« u mnogo slučajeva uopće ne naplaćuju vrijednost posječenog drveta ili drugu vrijednost šteta. Interesantno je to, da vrijednost od počinjenih šumskih šteta iznosi oko 2.000.000 dinara, što predstavlja veliki gubitak za našu privredu.

Eto, to je samo nekoliko primjera lošeg i štetnog gospodarenja sa privatnim šumama, koji nas pozivaju u borbu protiv takvih i sličnih primjera lošeg gospodarenja i iskorištavanja naših šuma, koje predstavljaju veliko bogatstvo i ljepotu naše socijalističke domovine.

Uostalom, ako tome ne ćemo u najskorije vrijeme posvetiti što svestraniju i solidniju pažnju, naša će se privredna vrijednost iz dana u dan smanjivati, a šume će nam ogoljeti.

Franjo Horvat

Potrošački kredit za ugljen

U vezi s odlukom o uvjetima za davanje i korištenje potrošačkog kredita u 1954., Narodna banka FNRJ uputila je svojim podružnicama uputstvo o načinu odobravanja kredita za kupovinu ugljena radnicima i službenicima stalno zaposlenim u državnim i privrednim poduzećima i ustanovama, društvenim organizacijama i ustanovama sa samostalnim financiranjem.

Prema uputstvu, krediti će se odobravati ključno do 31. VII. o. g. i to samo za kupovinu mrkog ugljena i lignita, a ne kao što je to dosada bio slučaj i za ogrevno drvo. Ovaj rok određen je zbog toga, što je u ljetnim mjesecima sabračaja rasterećeniji nego u jesenskim.

Kredite za kupovinu ugljena odobravat će Narodna banka FNRJ i mjesne štedionice službenicima i radnicima preko njihovih ustanova i poduzeća, penzionerima i invalidima koji nisu uključeni u privredu pojedinačno, a onim radnicima, službenicima, penzionerima i invalidima, koji su zakupci stanova sa centralnim grijanjem, odobrenja će se da-

vati preko kućnih savjeta, uz potvrdu odnosno suglasnost stambenih zajednica.

Potrošačima će se krediti odobravati u granicama njihovih kreditnih sposobnosti, a najviše do jedne trećine ukupne prosječne mjesečne zarade ili plaće, odnosno penzije ili invalidnine. Krediti će se otplaćivati u 10 jednakih mjesečnih rata, a kamati će iznositi 6% godišnje i obračunavat će se svakog kalendarskog polugodišta unatrag, odnosno pri konačnoj isplati duga.

Uputstvo predviđa i na koji će način radnici, službenici, penzioneri i invalidi podizati kredit. Tako će ustanove i poduzeća za svoje službenike pojedinačno uzimati potrebne obrasce, penzionerima će zadržati za socijalno osiguranje staviti administrativnu zabranu, a invalidima će same banke, kod kojih budu uzimali kredit, ubilježivati u invalidske knjižice visinu kredita. Uputstvom je također predviđeno, da će se barirani čekovi, izdati za kupovinu ugljena, moći da upotrebe samo u tu svrhu, a ne i za kupovinu ogrevnog drveta ili kamenog ugljena.

**Zima je vrlo neugodan gost, ako vas zatekne bez ogreva u kući.
Ovogodišnja zima stavila je mnoga domaćinstva u težak položaj.
Tome se daje lako izbjeći, ako već sada nabavite**

UGLJEN LIGNIT (Velenje)

UGLJEN MRKI (Grdanjci)

uz popust i dostavu u kuću. — Predbilježbe i uplatu vrši

PRODAVAONICA BR. 1 — PERKOVČEVA UL. 16

„VRATNIK“ — trgovačko poduzeće — SAMOBOR

Ugljen lignit „Velenje“ u potpunosti zamjenjuje prvoklasno ogrevno drvo!

Ugljen »Velenje« u očitoj je prednosti pred ostalim vrstama lignita! Veoma je ekonomičan, jer se vadi iz naslaga debelih 60—120 m, koje su čiste bez ikakvih drugih primjesa. Strukture je čisto drvenaste. Radi toga se ne raspada u prašinu i kod sagorjevanja ostavlja vrlo mali postotak pepela. Zbog malog postotka sumpora, velenjski lignit ne razvija neugodan miris kao druge vrste lignita.

Lignit »Velenje« gori visokim i jakim plamenom te dobro sagorjeva ne samo u sobnim pećima, već i u kuhinjskim štednjacima, stoga je vrlo pogodan za ugostiteljstvo, napose u industriji i pogonima sa plinskim generatorima.

Kalorična vrijednost mu iznosi u svježem stanju 2.700—3.100 kalorija, a kod uskladištenja na vrijeme može se prirodnim putem prosušiti, povi-

suje se ista za preko 20%, t. j. na 3.300—4.000 kalorija, te postaje ravnopravan po kaloričnosti mrkom ugljenu.

Ogrevna vrijednost jedne tone lignita »Velenje« jednaka je ogrevnoj vrijednosti od 2 prostorna metra prvorazrednog bukovog odnosno grabrovog drveta, a radi njegove drvenaste strukture snižuje se potrošnja drva samo na male količine potrebne za potpaljivanje.

Prelazom na upotrebu lignita »Velenje« u industriji u mnogim su pogonima ostvarene milijunske godišnje uštede.

Uporedbom cijene koštanja jedne tone lignita »Velenje« sa dva prostorna metra ogrevnog drveta razreda A, pokazuje se ušteda od oko 3.000 dinara.

NOVO POSTAVLJENE STEPENICE
U ANINDOLSKOM PERIVOJU

„TRUDBENIK“

tvornica pokućstva BREGANA

čestita svim svojim poslovnim prijateljima i ostalim kolektivima u FNRJ

1. MAJ

PRAZNIK RADNOG NARODA

PODUZEĆE

ZA OTKUP I TRGOVINU KSPZ

Samobor, Šmidhenova ulica 3.

čestita svim svojim mušterijama i poslovnim prijateljima i ostalim kolektivima u FNRJ

PRAZNIK RADNOG NARODA

1. MAJ

Gradani nam pišu...

POŠTANSKI ORMARIĆI PO GRADU

U više navrata sam slušao prigovore građana iz Gornjeg kraja, da moraju zbog jednog pisma ići čak do pošte da bace pismo. Ne znam zašto nema u Gornjem kraju ni jednog poštanskog ormarića, dok na pr. imade u Smidhenovoj ulici i opet 100 metara dalje u Gajevoj ulici drugi ormarić, pa bi se taj iz Gajeve mogao premjestiti u Gornji kraj, i kad poštar podijeli poštu u Gornjem kraju, mogao bi ujedno pobrati poštu. Mislim da će se s ovim prijedlogom složiti svi stanovnici Gornjeg kraja i Taborca.

PUTOKAZI NA RASKRŠĆIMA

Bio sam svjedok lutanja jednog austrijskog putnika s automobilom po pokrajnim ulicama Samobora. Putnik je došao iz Smidhenove ulice i na raskršću Gajeve ulice promišljao, kojim putem da krene, da dođe u centar grada, te je na koncu krenuo u Gajevu ulicu, jer mu se činila šira i važnija od produžene Smidhenove. Jasno, za par minuta se vratio i umjesto da skrene onom uzanom ulicom u središte grada, on je produžio put u Obrtničku ulicu, jer ga je sigurno prevario i onaj putokaz pred sudom za pravac u »Vilu Vrhovčak«.

To nije jedini slučaj, da strani a i naši putnici lutaju tim pokrajnim ulicama, pa bi trebalo na oglasni stup na raskršću Smidhenove i Gajeve ulice metnuti putokaz, a isto tako i kod zgrade suda, jer je sa te strane teže strancu doći u središte, nego u koji veliki grad.

NEMILI DOGOĐAJI. U posljednje vrijeme zbivaju se takvi događaji u Samoboru, koji bacaju i te kako ružnu sliku. Desetak manjih i većih tučnjava to tako očito govore. Pita se s pravom, da li su doista uzroci, a i sami povodi tim međusobnim obračunavanjima, bili takve prirode, da se nije mogla mimoći gruba sila. Jedna tučnjava izaziva drugu. A dokle? Kako to otkloniti ili barem ublažiti, jer ne dolikuje nimalo to ni samim akterima tih borbi, a i te kako je neugodno onima, koji kao slučajni svjedoci »upadnu« u vrtložno kolo. Svaka uvreda, kleveta, povreda i sl. nalazi svoje mjesto u našim pozitivnim zakonima, i oni će svakome povrijeđenom dati dovoljnu satisfakciju. — Posebno pak zavrijeđuje teški prijekor ulična tučnjava nekih Zagrepčana od 23. ožujka o. g. s tim više, što su nakon nekolicosatnog boravka u uzama sklopili »pomirno« i dalje se veselili, a ujutro cijeli cirkus prirediše stotinama prolaznika.

POVODOM TEŠKE PROMETNE NESREĆE, koja se zbila 24. pr. mj. na križanju betonske ceste i Zagrebačke ulice, čuju se svakojaki komentari. Ponovno naglašujem, što sam već bio napisao u »Samoborskim novinama« od 15. XII. pr. god., da je dio krivnje prometnim neprilikama i nesrećama na tom mjestu i u tome, što nema velikih saobraćajnih znakova. Predložio sam bio u par navrata, da se takvi znakovi uspostave, što veći i što gušće, i što upadljiviji. Prava »sezona« nesreća tek nastupa, a nitko se ne miče, jer da tobože vozač mora znati propise. Zašto su na drugim mjestima znakovi, zar tamo ne postoji potreba poznavanja propisa? Uostalom i prebrza vožnja dijelom Samobora, od na pr. Falzarija do Sv. Nedjeljske ceste, također bi se znakovima trebala umanjiti. To je dio grada, naseljeni dio, pun prometa pješačkoga, kolnoga i dr. O svemu bi tome trebalo ne raspraviti, nego donijeti konkretne zaključke, da se smanji broj nesreća. Što se pak tiče samih vozača, u to ovaj čas ne ulazim.

ZAVRŠEN DOMAĆINSKI TEČAJ U SMEROVIŠĆU

U petak 2. travnja završen je jednomjesečni higijensko-domaćinski tečaj, koga je organizirao Higijenski zavod iz Zagreba. Tečaj je pohađalo i s uspjehom završilo 25 žena i djevojaka iz sela oko Vel. Lipovca. Nema nikakve sumnje da će tečajke stečeno znanje prenijeti i na domaćinstva u svojem selu, koja nisu mogla da i sama pošalju na taj tečaj nekog od svojih članova.

Svršetku tečaja prisustvovao je od strane Higijenskog zavoda iz Zagreba liječnik dr. Hloupek, a od strane kotar. ambulante iz Samobora liječnica Regina Jungvirt. U svome govoru dr. Jungvirt zahvalila se svima, koji su omogućili, da se taj tečaj održi. — Tom prilikom posebno se zahvalila i pozdravila dra. Hloupeka, učitelja Hedžeta i Miku Dumića.

Tečajke su priredile, za uzvanike malu, ali ukusnu zakusku, nakon čega je ta priyatna svečanost završena.

MaBo

Samoborci u šali, priči i anegdota

Sličice sa nekadašnjeg magistrata

IV. »AMICE« BILJEŽNIK

Dugogodišnji samoborski bilježnik Josip C. bio je veoma poznata osoba i kao bilježnik, a i kao mnogogodišnji načelnik. Ovaj put ispričat ćemo dva »štikleca«, iz kojih se razabire, da se pokojni bilježnik, koji je često upotrebljavao u nagovoru latinsku riječ »amice — prijatelju«, bio i dobar »kojnodubac«.

Jednom ga tako prekori netko, kako može nekoliko dana držati izvjesni akt kod sebe neriješen.

A, kako ne bih mogao, amice?

Pa, dragi notaršu, zar ne vidite, da na spisu piše velikim slovima i crveno »hitno«.

No, pa kaj onda? Zar vi, amice, ne znate, od kojega korijena dolazi riječ »hitno«. Ta ona vam dolazi od glagola »hititi«. Em zato i ja, kad negdje na aktu piše »hitno«, ja ga »hitim« na stranu, da se malo »paca«. Em ni jedna naglost niš ne vala!

Drugi puta dogodilo se, da na spisu nije bilo oznake »hitno«, nego »odmah«. No i za takve slučajeve imao je naš amice bilježnik svoju filozofiju i svoje tumačenje. On je jednostavno tu riječ »odmah« dovodio do riječi »odmaknuti«, da naime odmah dolazi od odmaknuti i — akt je odmaknuo na stranu. — No sve to je trajalo, dakako, kraće vrijeme, jer su se općinski spisi rješavali u primjerenom roku.

»CEDULICA«

A tko ga od vas ne pozna? Zar možda niste desetke puta čuli njegove uzvike: Jesi ga videl? Jesi ga prečital? kad potrcava ulicama, vječno se nekamo žureći, iako je već u godinama. To je naš dobro poznati Samoborac J. P., kojega su svojedobno s pravom ubrajali i u galeriju popularnih zagrebačkih purgera, gdje već boravi dugi niz godina. Kao pravom tipičnom Samoborcu, punom šale, vedroga humora i dosjetaka, znalo se dakako »pripetiti« i niz šaljivih zgoda, u kojima je naš sta-

rina (da se ne uvrijedi!) J. P. bio glavnim licem. O raznim njegovim šaljivim dogovodstina mi ćemo od zgrade do zgrade izvesti po koju, a danas ćemo reći odakle mu naziv »cedulica«, kako ga rado poznati nazivaju.

Dugi niz godina bio je naš P. u zagrebačkom kazalištu, gdje je, kako sam kaže, »oblačio i svlačio kazališne prvake«. Glumci ko glumci često su ostajali bez novaca, a iza kulisa bili su žedni. Šta će jadni? No naš veseljak priskočio je u pomoć. Poznaje on okolna vinotočja i napiše »cedulicu« da, sad jednome, sad drugome, dade gazda na njegov račun, »gemišt«. Zabranjeno je bilo unositi u kazalište alkoholna pića, no već se i onda »prešvercalo«, a naši glumci utažili su svoju žeđu. I tako sad jedamput piše P. ceduljicu, sad drugi puta i stotinu puta i tako mu ostade pridjev »cedulica«, kojim su ga svi glumci od statista do prvaka poznavali i zvali, a i koristili se tim ceduljama popularnog P-a.

KAJ TULIKO HODIŠ PO BIRTIJAH?

Stari samoborski purger J. C. koji puta gucnuo koju-tu čašicu vinčeka poput mnogih Samoboraca. Rijetko se dogodilo, da je ipak malo kasnije došao kući, a i to možda samo onda, kad je vršio svoju odgovornu dužnost »dekana«. U takvim slučajevima, kako je to i razumljivo, bio je naš meštar malo i prekoren od svoje bolje polovice i ni mu manjkalo »tope jezikove jušice«. U jednoj takvoj zgodi, ili bolje rečeno: nezgodi, gospa mu je prigovorila:

— Je, prosim te lepo, kaj pak hodiš tuliko po birtijah?

Poštovani purger, koji je imao smisla za šalu, odmah je odgovorio:

— A kaj bi hodil po birtijah? Ja, bobigome nigdar ne hodim po birtijama. To dela samo naš biležnik. Ja, draga mama, čim dojdem vu birtiju, ja se mam sedem, a ne hodim. Valda dobro znaš, da su mi noge betežne...

Šale iz kajkavskih krajeva

DOSJETLJIVA

Kata je dobila blizance, koji su nalikovali jedan drugome kao jaje jajetu.

— A kak ih moreš respozati koji je koji? — zapita je susjeda.

— Jednega od njih hranim s češnjakom — objasni dosjetljiva Kata.

OPREZAN

Jureku umre otac.

U želji, da o tome obavijesti svoju sestru u Zagrebu, ali što »opreznije«, pošalje joj ovaj brzojav:

»Roza! Japi neje dobre. Sprevod je zutra. Dojdi zmesta. Jurek«.

NAOSTRILA MU BRITVU

Ivek se brije i bjesni, jer mu britva ne vrijedi.

— Kaj larmaš, ti grubijan, — veli mu žena.

— Valda ne buš rekel, da je tvoja brada oštريا od one škatule sardin, kaj sem ju još v jutro z britvum otprla!

NARAVNA I »UMJETNA« SMRT

Jedan općinski odbor šalje svojim pretpostavljenima statističke podatke za prošlu godinu i piše: »Vu tej općini vumrlo je lajnskega leta deset duš. Devet ih je imelo doktora, a jedna je vumrła od naturalne smrti«.

DOBAR SAVJET

— Kak bi najprije došla na kolodvor? — zapita neka provincijalka jednog zagrebačkog »šegrt«.

— Je, najpredi bute došli ak bejžite! — odgovori joj ovaj sasvim ozbiljno.

SLUČAJ S ULICE

Šeće Karlek Ilicom, a uto stane padati kiša. Karlek požuri i dostigne nekog čovjeka sa razapećim kišobranom. Karleku se pričinio, da je to njegov prijatelj Joža, i da se našali, lupne ga lako po leđima i reče mu:

— Sim s hambrelom!

Čovjek s kišobranom se okrene, i sada tek Karlek opazi, da to nije njegov prijatelj Joža, već sasvim nepoznat čovjek. I već htjede da se ispriča, kad neznat zatvori kišobran i pruži mu ga.

— Evo vam! — reče. — I oprostite! Nisam znao da je vaš.

UGODNO IZNENAĐENJE

Maks i Leks sjede u gostionici i razgovaraju.

Maks stane pričati nekakav svoj doživljaj, a Leks se zagleda u suprotni zid, pa ni okom da trenе.

Nakon nekog vremena primijeti Maks, da ga Leks uopće ne sluša, pa ga zapita:

— A kaj si se tak zagledel vu taj zid?

— Pazim na svoj kaput.

— A, kaj, em ti ga ne bu nišče odnesel.

— Samo ti pusti, tvojega su odnesli točno pred pet minut.

TOČAN RAČUN

— Koliko mlijeka dobivate dnevno od vaše krave?

— Osam litri.

— I što radite s tim mlijekom?

— Dva litre popijemo sami, a deset na koutе reznesemo.

PLJUSKA NA OBROKE

— Koliko ste zaušnica podijelili tužitelju?

— Prosim, samo jednu!

— Ali on tvrdi, da ih je dobio pet!

— Ne, slavni sude! Bila je to jedna jedina pljuska, ali je on veliki slabič, pak sem mu ju moral dati na pet obrokov.

ZA PRETAKANJA

— Fanča, ali ti je dom muž? Moral bi se nekaj ž njim spominjati.

— Je doma, ali vino pretače.

— Onda bum došel za jednu vuru, morti hu do onda gotov?

— A, to bu. I tak bu gotov, da se više niš spominati ne bu mogel.

BILO MU JE VRIJEME

Udovica prosjaku:

— Evo vam, ubogi čovječe ovaj par čizama, koje su preostale iza mog pokojnog muža.

Prosjak ocijeni dotrajale čizme, a onda će:

— Fala vam, gospica, i nekaj bi vam rekell

— A što?

— Vaš pokojni je moral vumreti.

— Kako to?

— Je, bilo mu je već skrajne vreme, drugač bi bil hodil b'o s' po svetu.

**OBILAZAK PODUZEĆA PO ODBORNICIMA VIJEĆA
PROIZVOĐAČA NOK-A**

Na posljednjem zasjedanju Vijeća proizvođača zaključeno je, da se u svrhu upoznavanja odbornika sa proizvodnjom i izgradnjom u poduzećima organizira obilazak naših poduzeća, kako bi odbornicima bili jasniji i uočljiviji problemi i potrebe poduzeća. U subotu 24. IV. u vezi pomenutog zaključka odbornici Vijeća proizvođača obišli su u Bregani Tvornicu Diesel motora i »Trudbenik« tvornicu pokućstva. Odbornike je naročito impresionirala Tvornica Diesel motora i novo stambeno naselje.

VATROGASNE VIJESTI

Kako je već objavljeno, Podsavez DVD za kotar Samobor održava 2. svibnja u Samoboru proslavu »Dana vatrogastva« sa slijedećim rasporedom: U 6 sati probna uzbuna sirenom. — U 7 sati sastanak članova DVD pred spremištem. — U 8 sati obilazak ulica uz pratnju limene glazbe DVD Samobor. Zbor vatrogasaca na trgu i polaganje zakletve, a nakon toga dijeljenje odlikovanja, spomenica, pohvala i svjedodžba. Poslije toga defile svih vatrogasaca kotara Samobor na Trgu kralja Tomislava.

Po svršetku proslave održava se zabava u dvorištu Sportskog doma u Starogradskoj ulici. Svira glazba DVD Samobor i jazz DVD Strmec. Na zabavi dobro vino i hrana uz umjerene cijene. Razne šaljive atrakcije.

U slučaju nepovoljnog vremena sama zabava se odgađa na 9. svibnja o. g.

Obzirom na značajnu manifestaciju vatrogasne organizacije moli se građanstvo, da što brojnije posjeti proslavu i zabavu.

Članovi DVD Samobor izvršili su 11. IV. prvi posjet pripojenom društvu u Gornjoj Vasi. Tom prilikom prikazali su školsku vježbu i ručno kemijsko gašenje. Članovi DVD i žitelji sela Gornja Vas vrlo su pažljivo pratili vježbe i bili zadovoljni ovim posjetom u želji, da se drugarstvo proširi i sa ostalim društvima kotara Samobor.

Sport

JAVNA VJEZBA »PARTIZANA«

U cilju jačanja fiskulturnog pokreta u kotaru Samobor, Društvo za tjelesni odgoj »Partizan« Samobor održalo je 13. IV. o. g. u 15 sati na igralištu NK »Samobor« pred 270 omladinaca predvojničke obuke javnu vježbu na spravama i tlu.

Vježbalo je 16 pionira, 6 pionirki, 13 omladinki, 7 omladinaca i 7 članova. Ukupno 49 članova.

U svojim početnim vježbicama na tlu pioniri i pionirke ovog društva pokazali su lijepe rezultate svog rada, dok su omladinke premašile svako očekivanje. Omladinci-članovi pokazali su mnogo lijepih skokova preko konja, ali im još manjka sigurnost koja se postiže samo ustrajnim radom. Treba napomenuti, da su pionirke u svom početnom radu na gredi mnogo uznapredovale kao i omladinke na kozliću.

Društvo imade u svom programu rada obilazak obližnjih sela i tamošnjim stanovnicima prikazati rad na polju fizičkog odgoja, kako bi time zainteresirali tamošnju omladinu i kod nje razvili smisao za rad na polju fiskulture.

Građani! Učlanjujte svoju djecu u Društvo za tjelesni odgoj »Partizan«, jer ćete im time omogućiti njihov daljnji razvitak.

RADNIČKE SPORTSKE IGRE

U prošlom broju izostao je radi pomanjkanja prostora plasman momčadi sa šahovskog turnira sindikalnih podružnica, pa ga zato objavljujemo u ovom broju.

1. TDM Bregana I. 71/2
2. Automehanička škola 7
3. Kristal II. 51/2
4. Kristal I. 41/2
5. TDM Bregana II. 31/2
6. Elektron 3
7. Fotokemika 21/2
8. Kotarski NO 2
9. Vratnik 1/2

Zaključkom priredivačkog odbora, 5. svibnja će se nastaviti takmičenje krosom i stolnim tenisom.

JOŠ JEDNA PRIREDBA NAŠE ŠKOLE

Narodna osmogodišnja škola u Samoboru priređuje učeničku priredbu s čajankom i lukom sreće. Priredba će se održati 8. svibnja u 7.30 sati navečer, a cijeli prihod ide u korist maturalnog putovanja učenika VII. razreda, koji polaze na veliku turneju, kako bi pod vodstvom svojih nastavnika upoznali neke naše krajeve i vidjeli ljepote naše domovine. Umoljavaju se roditelji, prijatelji naše omladine i ostalo građanstvo, da bi pomogli, bilo materijalnim ili novčanim sredstvima, bilo predmetima za luku sreće, kako bi ova školska priredba što bolje uspjela.

U tu svrhu naš grad već obilaze predstavnici roditelja sa učenicima naše škole. Budući da su naši građani već upoznati, preko školskih priredaba s izvanskolskim radom svoje djece, a osobito ogromnim uspjehom opereta »Snjeguljica« i »Tri djevojčice«, nadamo se, da će i ova priredba biti dobro posjećena te da će pridonijeti i poslužiti akciji, koju uprava škole, nastavnici i učenici spremaju.

POVODOM 1. MAJA
MEĐUNARODNOG PRAZNIKA RADNIČKE KLASI

upućujemo svoje pozdrave svim trudbenicima i sindikalnim organizacijama sa željom, da zajednički nastavimo izgradnju naše socijalističke domovine!

KOTARSKO SINDIKALNO VIJEĆE SAMOBOR

SAMOBOR—JASKA 2:2

25. IV. odigrana je u okviru Međupodsavezne lige utakmica između NK »Samobor« i NK »Jaska«.

Momčad »Samobora« nastupila je u sastavu: Pecić, Gaberc, Kincl, Subanović, Medved M., Žibrat, Benić, Mogulić, Đurić, Mesić, Kranjčec.

Golove postigli: Mesić i Kranjčec.

Domaća momčad prikazala je slabu igru. Uprkos premoći i vodstva izostala je pobjeda domaće momčadi. — Sudac Jakopović iz Zagreba — slab. Prije podne odigrana je juniorska prvenstvena utakmica NK »Samobor«—NK »Sloboda« (Varaždin), koja je završila rezultatom 2:2 Golove postigli Stanić i Horvat U domaćoj momčadi istakli se: Horvat, Tunjko i Stanić.

Rezultati utakmica XV. kola:

- »Tekstilac«—»Slavija« 0:1
- »Bjelovar«—»Zagorac« 2:0
- »Borac«—»Jedinstvo« 1:1
- »Turbina«—»Metalac« 1:0 !

U slijedećem XVI. kolu 2. V. sastaju se:

- »Borac«—»Tekstilac«
- »Jaska«—»Turbina«
- »Metalac«—»Bjelovar«
- »Zagorac«—»Jedinstvo«
- »Dugaresa«—»Samobor« (ukoliko ne dođe do odgode).

Prijatelji, koji se žele učlaniti u NK »Dinamo« i NK »Samobor«, mogu se upisati i uplatiti članarinu svake nedjelje prije podne u prodavaonici Narodne štampe, a isto tako mogu podizati članovi NK »Dinamo« i »Biltene«.

Sve predbilježbe za važnije utakmice vrše se 8 dana prije u prodavaonici Narodne štampe.

TK SAMOBOR—TK PODSUSED 4:0

U nedjelju 25. travnja odigran je u Podsusedu uzvratni prijateljski susret između TK »Samobor« i TK »Podsused«, koji se svršio sa 4:0 u korist Samobora. Najbolji igrač ovoga susreta bio je Marijan Urli. Vrlo dobru igru u dublu dao je ing. Đurić. Ovaj susret je odigran u teniskom parku, koji je u izgradnji. Dovršavaju se još dva igrališta i vrlo lijepi klupski dom. Za izgradnju teniskih igrališta i klubskog doma, klub je dobio visoku novčanu pomoć od NO-a općine Podsused.

Pojedinačni rezultati su slijedeći:

- Urli I.—Ivičević D. 7:5,6:4
- Urli M.—Horvat R. 6:3, 6:3
- Urli I., Urli N.—Ivičević D., Ribić T. 6:4, 2:6, 6:1
- Đurić T., Urli M.—Fingerhut R., Horvat R. 6:3, 7:5

**NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA
NARODNI ODBOR GRADSKÉ OPĆINE SAMOBOR**
Odjel za privredu
Odsjek za komunalne poslove

Broj: 2613.-54.

Predmet: Detaljni premjer područja gradske općine — obavezno omeđivanje zemljišta.

Na osnovu Uredbe o katastru (»Sl. list FNRJ« br. 43.-53.) kao i Uredbe o generalnom urbanističkom planu (»Sl. list FNRJ« br. 79.-49.), a temeljem zaključka NO-a gradske općine Samobor donesenog na sjednici 16. IV., ovaj Odjel donosi sljedeće:

RJEŠENJE

Sa provedbom detaljnog premjera zemljišta imade se na području ovog NO-a započeti sa 3. V. 1954. godine.

Svi vlasnici zemljišta i organi upravljanja — poduzeća, ustanove, društvene i zadružne organizacije, imaju omeđati svoja zemljišta sa vidljivim drvenim koljem, koje će označavati granice zemljišta.

Svi vlasnici dužni su dati potrebna obavještenja organima Geodetske uprave, koji će vršiti izmjeru.

Ometanje izmjere i davanje neistinitih podataka kaznit će se po propisima.

OBRAZLOŽENJE

Kako je donesen zaključak, da se početkom 1955. pristupi izradbi regulacione osnove, potrebno je izvršiti predradnje, u čiji sastav ulazi i detaljno premjeravanje područja. S tim u vezi ovaj Odjel donio je rješenje kao gore.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!
Samobor, 27. travnja 1954.

Načelnik odjela:

u. z. Čedo Bastijančić v. r.

Zavod za socijalno osiguranje Samobor

 čestita svim svojim osiguranicima i
trudbenicima u FNRJ

1. MAJ

međunarodni praznik rada!

Broj 15/1954.

OGLAS
UDRUŽENJE PENZIONERA NHR PODRUŽNICA U SAMOBORU drži svoju redovitu godišnju **glavnu skupštinu**

na dan 9. svibnja 1954. u prostorijama Narodne osmogodišnje škole u Samoboru.

Pozivaju se svi penzioneri lični i porodični, da skupštini u punom broju prisustvuju.

U Samoboru 26. travnja 1954.

Tajnik:

M. Kokša, v. r.

Predsjednik:

Lodeta, v. r.

OBAVIJEST

Opća poljoprivredna zadruga so.j. Samobor obavještava sve svoje zadrugare i ostale potrošače, da se od 1. V. 1954. u našoj prodavaonici broj 1 (Šver) na Trgu kralja Tomislava vrši dostava robe po želji u kuću.

Odbor
KUPALIŠTE CRVENOGA KRIZA U SAMOBORU
TRG KR. TOMISLAVA 7. (DVORIŠTE)

 Otvoreno petkom i subotom od 13 do 19 sati
Cijena kupanja u kabini s kađom 50 Din, u kabini s tušem 30 Din.

TRAZI SE 1 UČENIK (MUŠKI) za kožarsku struku trgovine. »Hamor«, trgovačko poduzeće Samobor

PRODAJE SE ŠIVAČI STROJ marke Singer (kabinet) potpuno nov uz povoljnu cijenu. — Upitati u uredništvu »Samoborskih novina«.

OVAJ BROJ STOJI 20.— DINARA

**NARODNI ODBOR KOTARA
SAMOBOR**

Čestita trudbenicima u čitavoj FNRJ

PRVI MAJ

praznik radnog naroda

Uredništvo

»SAMOBORSKIH NOVINA«

čestita svim svojim saradnicima, pretplatnicima i čitaocima

1. MAJ

PRAZNIK RADNOG NARODA

**NARODNI ODBOR GRADSKJE OPĆINE
SAMOBOR**

Čestita građanima kao i svim trudbenicima FNRJ.

Prvi maj

praznik radnog naroda sa željom za što veće uspjehe u izgradnji socijalizma i time poboljšanju životnih uslova za sve radne ljude.

NARODNA BANKA FILIJALA SAMOBOR

čestita svim kolektivima i trudbenicima u FNRJ

1. maj

praznik radnog naroda

RADNI KOLEKTIV

„Sloboda” tvornica čarapa Samobor

Čestita svim svojim poslovnim prijateljima i ostalim kolektivima u FNRJ

PRVI MAJ

praznik radnog naroda

Proizvodimo:

ženske, muške i dječje čarape, sokne i doljolenke u modnim desenima iz pamučnog i tlorprediva. Naša kolekcija čarapa je potpuno obnovljena, asortiman proširen, kvalitet poboljšan, a cijene niske.

PRODAVAONICA ŠTAMPE

SAMOBOR

čestita svim svojim čitaocima

1. MAJ — PRAZNIK RADA

Opća poljoprivredna zadruga

s o. j. u Samoboru

čestita svim svojim članovima, poslovnim prijateljima i trudbenicima u FNRJ

PRVI MAJ

PRAZNIK RADNOG NARODA

RADNI KOLEKTIV

»HAMOR«

Trgovačkog poduzeća industrijskom robom na malo u SAMOBORU, Perkovčeva ul. '9 - Telefon 83-207

Čestita svim svojim cijenjenim potrošačima i dobavljačima

PRVI MAJ

Međunarodni dan trudbenika.

Poduzeće „HAMOR“ ujedno nudi sve vrste industrijske robe prvorazredne kvalitete uz najpovoljnije cijene.

RADNI KOLEKTIV »HAMOR«
trgovačkog poduzeća industrijskom robom na malo u Samoboru

**„ELEKTRON”
TVORNICA ELEKTRIČNIH APARATA**

SAMOBOR

čestita svim svojim poslovnim prijateljima i ostalim kolektivima u FNRJ

1. MAJ

PRAZNIK RADNOG NARODA

**TVORNICA STAKLA »KRISTAL«
SAMOBOR**

čestita svim svojim poslovnim prijateljima i ostalim kolektivima u FNRJ

1. MAJ

PRAZNIK RADNOG NARODA

»BORAC« tvornica kože Samobor

čestita svim svojim poslovnim prijateljima i ostalim kolektivima u FNRJ

PRAZNIK RADNOG NARODA

1. MAJ

»SAMOBORKA«

industrija građevnog materijala
 Samobor, Kolodvorska 30. tel. 83-204
 Pogon u Zagrebu:
 Kate Dumbovića 12. Telefon br. 35-993

čestita svim svojim poslovnim prijateljima i ostalim kolektivima u FNRJ

1. MAJ
 PRAZNIK RADNOG NARODA

„VRATNIK”

trgovačko poduzeće mješovit. robom
 SAMOBOR

čestita svim svojim mušterijama i poslovnim prijateljima i ostalim kolektivima u FNRJ

PRAZNIK RADNOG NARODA
 1. MAJ

„NAPRIJED”

tvornica opekarskih proizvoda
 SAMOBOR, telefon broj 83-223.

čestita svim svojim poslovnim prijateljima i ostalim kolektivima u FNRJ

PRVI MAJ

PRAZNIK RADNOG NARODA

ZANATSKA KOMORA SAMOBOR

čestita svim obrtnicima i ostalim poslovnim prijateljima u FNRJ

1. MAJ
 PRAZNIK RADNOG NARODA

LJEVAONICA OBOJENIH METALA

Samobor, Grič 1. — Telefon 83-244.
 vlasnik Lončarić Ivan

čestita svim svojim mušterijama i poslovnim prijateljima

1. MAJ
 PRAZNIK RADNOG NARODA

Preuzimam sve vrste odljevaka od obojenog metala po modelima i nacrtima. Na skladištu imam tuljke i šipke u svim količinama i dimenzijama. — Narudžbe izvršavam brzo i solidno

AHMEDOVIĆ NEBI

slastičar, Samobor

čestita svojim cijenjenim mušterijama i poslovnim prijateljima

1. MAJ
 PRAZNIK RADNOG NARODA

OBRTNA PODUZEĆA

SAMOBOR

sa svojim pogonima:

TISKARA »PROSVJETA«
 GRAĐEVNA STOLARIJA
 PROIZVODNJA SUHOMESNATE
 ROBE I MESNICA
 PARNA PEKARNA

čestita svim svojim mušterijama i poslovnim prijateljima i ostalim kolektivima u FNRJ

1. MAJ
 PRAZNIK RADNOG NARODA

OBRTNIČKA
 NABAVNO PRODAJNA ZADRUGA
 s o. j. u Samoboru

čestita svim svojim poslovnim prijateljima i trudbenicima u FNRJ

1. MAJ
 PRAZNIK RADNOG NARODA

»FOTOKEMIKA«

TVORNICA FILMOVA I FOTOPAPIRA

ZAGREB — SAMOBOR

Čestita svim svojim potrošačima, poslovnim prijateljima i svim radnim kolektivima

PRVI MAJ — PRAZNIK RADA